

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

Godina XVII 2010.
ЈУЛИ – АВГУСТ
SRPANJ – KOLOVOZ
ЦЕНА 5 КН

БРОЈ

66

ISSN 1333-7769

**KOD
PREHLADE
I GRIPE**

CAFFETIN COLD

Djeluje bez pogovora,
brzo i efikasno!

- ✓ SADRŽAVA VITAMIN C
- ✓ SMANJUJE BOL
- ✓ SNIŽAVA POVIŠENU TJELESNU TEMPERATURU
- ✓ SMANJUJE ZAČEPLJENOST NOSA
- ✓ SPREČAVA NADRAŽAJNI KAŠALJ

caffetin[®] COLD[®]

ALKALOID

Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i nuspojavama upitajte svog liječnika ili ljekarnika

**GLASILO ZAJEDNICE
MAKEDONACA U
REPUBLICI HRVATSKOJ**

**СПИСАНИЕ НА
ЗАЕДНИЦАТА НА
МАКЕДОНЦИТЕ ВО
РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА**

Главна и одговорна уредничка:

МАРИНА АПОСТОЛОВСКА-ВУЈАКЛИЈА

Заменик на главната и одговорна уредничка:

ЕЛИЗАБЕТА ПЕТРОВСКА

Уредништво:

Компјутерска обработка: Владо Чакмак

Лектура: Марија Георгиева-Петриќ

Секретар и коректор: Елизабета Петровска

Редакциски одбор:

Огнен Бојадиќски

Јагода Цветичанин

Горан Калоѓера

Редакција:

Елизабета Петровска - Загреб

Јулијана Младеновска Тешија - Осиек

Ратко Димовски - Пула

Владо Настески - Риека

Еми Лонгин - Задар

Милена Георгиевска - Сплит

Ovo se glasilo tiska sredstvima iz Državnog proračuna RH posredstvom Savjeta za nacionalne manjine pri Vladi RH.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici Hrvatskoj,

Zagreb, Masarykova 16/1

Matični broj: 3805760

OIB: 07739533563

Žiro račun: PBZ 2340009-1100038804

Tel./Факс: (01) 48 72 655

web: www.zmurh.hr

e-mail: info@zmurh.hr

За издавачот: Ангел Митревски

Печат: М-Принт д.о.о. Загреб

На насловната страница:

Изворите на Црн Дрим, Р. Македонија

Автор: Елизабета Петровска

Temeljem odredaba čl. 58. st. 3. Zakona o javnom informiranju RH (N.N. br. 22/1992) novine su prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu kulture i prosvjete, Sektor informiranja, dana 14.7.1993

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike Hrvatske broj 532-03-1-7-94-01 od 10. svibnja 1994. ova tiskovina je oslobođena plaćanja poreza na promet.

ЗАБЕЛЕШКА: Коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш го одразуваат мислењето на Уредништвото. Уредништвото е одговорно само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на нашата адреса стануваат сопственост на списанието, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

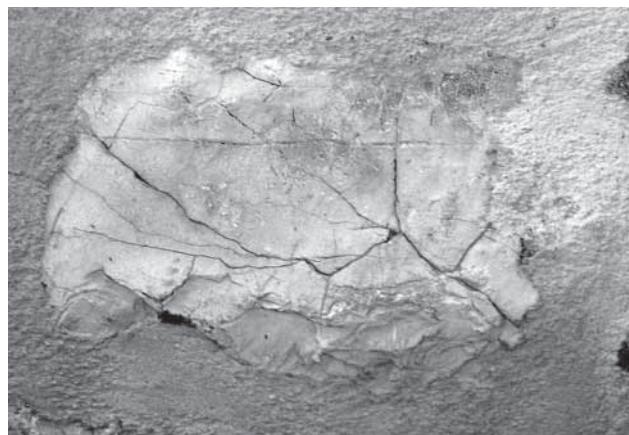
Збор на уредничката

Riječ urednice

НЕ ИМА НАСЕКАДЕ

Дека навистина нас Македонците не има насекаде се увери и Вашата главна уредничка ова лето во Далмација. Како? На еден надворешен ѕид на една стара куќа од брачки камен. Висок два, а широк пет метри. И... на еден од камењата, нашата МАКЕДОНИЈА. Гледам, не верувам, како што и многу од вас ќе речат дека измислувам приказни. Но, кога, со отворени очи, ќе ја погледате приложената фотографија, ќе ја видите нашата татковина Македонија.

А за оние што не ги сакаат фотографиите ако ги нема на нив, препорачувам да ги прочитате текстовите што ги објавуваме во овој број. За следните манифестации на друштвата на Заедницата на Македонците во Република Хрватска ќе пишуваме и ќе се сликаме за следниот број на “Македонски глас”.

Марина Апостоловска – Вујаклија

Елизабета Петровска, добитничка на наградата “Стојан Христов” на Струшките вечери на поезијата

НАГРАДАТА КАКО ПРЕДИЗВИК ЗА НОВО ДУХОВНО БУДЕЊЕ

Големо признание за Елизабета Петровска. Големо признание за Заедницата на Македонците во Република Хрватска. На годишните Струшки вечери на поезијата книгата “Солзи полни насмевки” ја освои наградата “Стојан Христов” која за првпат се доделува за најдобра книга поезија на македонски автор од дијаспората. Тоа беше голем повод на авторката да и го посветиме главното интервју во 66-тиот број на “Македонски глас”

Како ја примивте веста дека сте лауреат на оваа престижна награда?

Секојдневно во виорот на животот се соочуваме со секакви ситуации, а секоја од нив има свое време, своја причина и своја порака. Верувам дека ништо не е случајно и дека секоја ситуација за нас е само ненадејност која е однапред одредена и смислена. Во тоа и се состои убавината на животот. Веста дека сум добитничка на наградата “Стојан Христов” ме исполни со восхит и емоционална возвишеност, а мојата среќа беше бескрајна – ми ја натера душава повторно да верува во чуда! Голема е мојата благодарност за укажаната чест да станам горда на себе и на своето дело. Оваа награда ми е особено скапоцена, бидејќи ми е доделена за мојата прва книга поезија “Солзи полни насмевки”, но и поради фактот што Агенцијата за иселеништво на Република Македонија во соработка со Струшките вечери на поезијата за првпат годинава ја доделува за најдобра книга поезија на македонски автор од дијаспората.

Какво беше чувството да се присуствува на Струшките вечери на поезијата?

Да се биде гост на најголемиот и најстариот интернационален поетски фестивал кој се одржува континуирано 49 години во Струга, покрај брегот на Охридското Езеро и модрите длабочини на прекрасниот Црн Дрим, да се биде дел од светската поетска елита што овој фестивал ја вкрстува од сите четири страни на светот и обединува низ поетскиот пишан збор, е едно неповторливо доживување и богато искуство за нас, кои ја пееме песната на копнежот по осаменото патување. А за мене тоа беше уште поголема радост што ми го растрепери срцето, бидејќи бев дома, во својата родна татковина Македонија.

Васил Наумов и Елизабета Петровска при врачувањето на наградата

Опишете ни го свечениот момент кога ја добивте наградата.

Наградата, слика украсена во резба на македонскиот писател иселеник и почесен член на Друштвото на писателите на Македонија, академик Стојан Христов, ми беше доделена на 21 август годинава на меѓународното поетско матине што се одржа во Калишта, во предворјето на манастирската црква “Св. Богородица”, а ми ја врач директорот на Агенцијата за иселеништво на Република Македонија, Васил Наумов, додека пак, претседателката на МКД “Билјана” од Задар, Мирјана Мајиќ, пред учесниците на СВП и бројната публика, во името на Заедницата ми честиташе подарувајќи ми прекрасен букет гербери. Моите мисли се пресиromашни и заробени во бурата на чувствата за да можат достоино да ви ја пренесат таа величественост и да ви го опишат тоа место што личи на најубав сон...

49. Струшки вечери на поезијата

Со читање стихови од “Т’га за југ” на Константин Миладинов и палење на фестивалскиот оган, на 19 август годинава пред Домот на поезијата во Струга почнаа Струшките вечери на поезијата.

- Веќе пет децении Р. Македонија преку оваа манифестација работи на афирмација на вистинските културни вредности, обединувајќи ги најзначајните имиња на светската поезија и пренесувајќи ја долговечноста и убавината на пишаниот збор насекаде во светот, рече во обраќањето, министерот за култура Елизабета Канческа-Милевска, отворајќи ја манифестацијата.

Таа изрази задоволство што во овој момент Македонија е престолнина на поезијата во која различните култури и јазици комуницираат отворено и искрено, градејќи мостови меѓу сегашноста и иднината. Воедно ги повтори и неодминливите успеси на СВП кои длабоко се втиснати во страниците на најрепрезентативното од македонската културна историја. Во изминатиот период, СВП овенчаа 45 поетски лауреати на 20 и 21 век со Златен венец, награда која стана најпривлечен и најпосакуван книжевен симбол на секој поет. Поздравувајќи го годинешниот лауреат Љубомир Левчев, Канческа-Милевска рече дека тој со својот грандиозен, планетарно распослан поетски опус на сите јазици низ целиот свет, дава влог кон градењето нови мостови на пријателството меѓу македонскиот и бугарскиот народ.

Колку ќе влијае овој настан на Вашето понатамошно творештво?

Инспирацијата на секој поет е визија поткрепена со можностите што му се отвораат повторно и повторно. Сидовите што ги градиме околу нас се уриваат со внатрешното задоволство на настаните како што е овој и тогаш песната нема крај. Идеите сами ќе доаѓаат како бранови кои ги заплискуваат бродовите што пловат кон своите пристаништа. Сите заслуги што доаѓаат на мојот пат ќе ми бидат мотивација и непресушен извор за понатамошно творење. Така е и со оваа награда. Нејзината моќ за мене е поттик, мој таен клуч за успешноста.

Имате ли намера наскоро да нè изградувате со Ваша нова книга поезија?

Ако можеш да сонуваш за нешто, можеш и да го оствариш тоа! Иако стихозбирката “Солзи полни насмевки” се роди сосема неплански, вистина е дека иднината обично зависи од она што се прави денес. За остварувањето на мојот сон им должам голема благодарност на Советот за национални малцинства при Владата на Република Хрватска и на Заедницата на Македонците во Република Хрватска што ме поддржуваат во реализацијата на моите замисли, а особено на моите најмили што се секогаш со мене и ме бодрат со својата безрезервна верба. Јас сум трпелива да го дочекам вистинскиот момент и објавам нова книга поезија. Се надевам дека идната година ќе бидам во можност на вљубениците во поезијата да им подарам уште еден дел од моето творештво, бидејќи оптимистите се секогаш победници, а добиената награда предизвик за едно ново духовно будење.

Марина Апостоловска – Вујаклија

Мирјана Мајкиќ на Петровска и честиташе во името на Заедницата

Управен одбор на Заедницата

Загреб: Членовите на Управниот одбор на Заедницата на Македонците во РХ на 17 јули годинава ја одржаа седмата седница со еден нов член. Претседателот Ангел Митревски му посака добредојде и добра работа на новиот претседател на МКД “Кочо Рацин” од Пула, Тодор Брдарски. По усвојувањето на дневниот ред и записникот од минатата седница, се расправаше за новиот начин на изработка на Полугодишниот финансиски извештај на Заедницата. Поради новите обрасци кои ги воведо Советот за национални малцинства на РХ, не се изработуваше Извештај за првото тромесечје во оваа година, па изработката на Полугодишниот извештај беше многу пообемна и траеше подолго. За поголема и попрецизна прегледност на финансиската ситуација беше изработен и “стариот” Извештај со додаток на промените кои се воведени во новиот, па на крајот од расправата членовите на УО едногласно го усвоија. Усвоени беа и Планот и програмата на работа на Заедницата за 2010 година со финансиска конструкција и Финансискиот план на Заедницата за периодот од 01.04.-31.12.2010 година.

Актуелна тема беа и добиените 50.000,00 кн. од Советот за национални малцинства на РХ за реновирање и адаптација на просториите на Заедницата и набавка на канцелариска и техничка опрема, а како најповолен понудувач беше одбрана понудата на фирмата “Блаж”. Потоа се расправаше за Веб страницата на Заедницата, за списанието “Македонски глас”, за работата на Надзорниот одбор на Заедницата и друго. Седницата заврши со честитки и здравица за Ивона Дуноски по повод нејзиното неодамнешно стапување во брак.

Е. П.

МКД “Браќа Миладиновци” со активности во летните денови

Осиек: Ова лето за МКД “Браќа Миладиновци” беше вистински предизвик – ако мислите дека затоа што во Осиек е горештина и има многу комарци, нема активности, се лажете!

По конференцијата на која учествуваа претставници на МКД “Браќа Миладиновци” Осиек “Помирувањето како нужен предуслов за Западниот Балкан на неговиот пат кон ЕУ” во организација на Агенцијата за локална демократија од Осиек и Центарот за мир, ненасилство и човекови права, а која се одржа во април оваа година, Друштвото во периодот **јуни-јули** продолжи за своите активности да испраќа редовни информации на страницата на овој проект, со што стана активен дел од мрежата за Западен Балкан во која учествуваат и претставници на различни организации и здруженија од Суботица, Мостар, Ниш, Сисак, Загреб и други места. Така настана и соработката со тимот на Медија центарот од Англија “Лајт хаус” од Волверхемптон, со кои на **5 јуни 2010** се сретнаа Јагода Цветичанин, Крсте Атанасовски, Сања Бузачиќ и Јулијана Тешија. Средбата заврши со снимање на изјави на членовите и дел од активностите на Здружението што ќе биде дел од 15-минутниот

филм за националните малцинства на Осиечко-барањската жупанија. Ете не и на филм!

По годишното Собрание што се одржа на **25 април 2010 година** кога беше претставена работата на Друштвото во текот на минатата 2009 година, и буџетот за 2010 година, беа избрани три нови члена на Надзорниот одбор, а на Управниот одбор му се приклучи полетниот Саша Атанасовски од Вуковар. Непосредно потоа, Саша ја презеде одговорноста да ги води малите Македонци од Осиек и Вуковар на Летната школа по македонски јазик на Шолта, и на **3 август 2010 година**, го добивме првиот кус извештај за тоа како си поминале на убавиот, син Јадран: “Еве кај нас е сè одлично! Децата се за секоја пофалба: послушни, пристојни, вредни...” – уживале како и секој пат во благодетите на морето и програмата што и оваа година им ја подготви Заедницата на Македонците во Република Хрватска.

Последно но секако, многу важно: автобусот со наши членови и оваа година беше дел од прекрасната прослава на “Илинден”. Најголемиот македонски празник и оваа година се одржа во парк шумата Голубињак кај Локаве, на **31 јули**, со богата културно-уметничка програма, дружење и голема веселба со македонски ора и песни на членовите на друштвата на Македонците од Република Хрватска и со гости од Република Македонија.

Што уште? Управниот одбор почнува со есенските подготовки за “Деновите на македонска култура”. Освежени и одморени, веруваме дека сè ќе биде онака како што сме планирале!

J. T.

Промоција на краткиот филм од Давор Тоциновски

Риека: МКД “Илинден” на 18 мај 2010 година одржа промоција на краткиот филм “Очекување на реалноста” на Давор Тоциновски. Се работи за филм кој како магистерска работа беше одбранет на Универзитетот за уметности во Белград, кај менторот проф. Владан Радовановиќ. Авторот и делото предизвикаа посебен интерес што го илустрира податокот за бројноста на посетителите. Негови промотори беа м-р Кристина Посиловиќ и м-р Дејан Дуриќ.

“Возбудлива стриповска содржина, електронски обработена со впечатливи фотографски додатоци, анимации на детски лица со пеперутки во боја и цртежи од човечка анатомија, се дел од уметничкиот концепт на Давор Тоциновски која не држи напати до самиот крај на филмот. Го исчитува урбаниот реалитет, за нас паралелизам на светови, медиски и човечки, ништо далечно и нечовечно. Посебно се интересни деталите на поп-артовската структура во прикажаните човечки, односно женските лица во делот на сегментите кои ни сугерираат да се вратиме на визуелните доживувања на урбаните мигови кога сме ја дофатиле површината на светлоста”, рече м-р Кристина Посиловиќ при претставувањето на филмот.

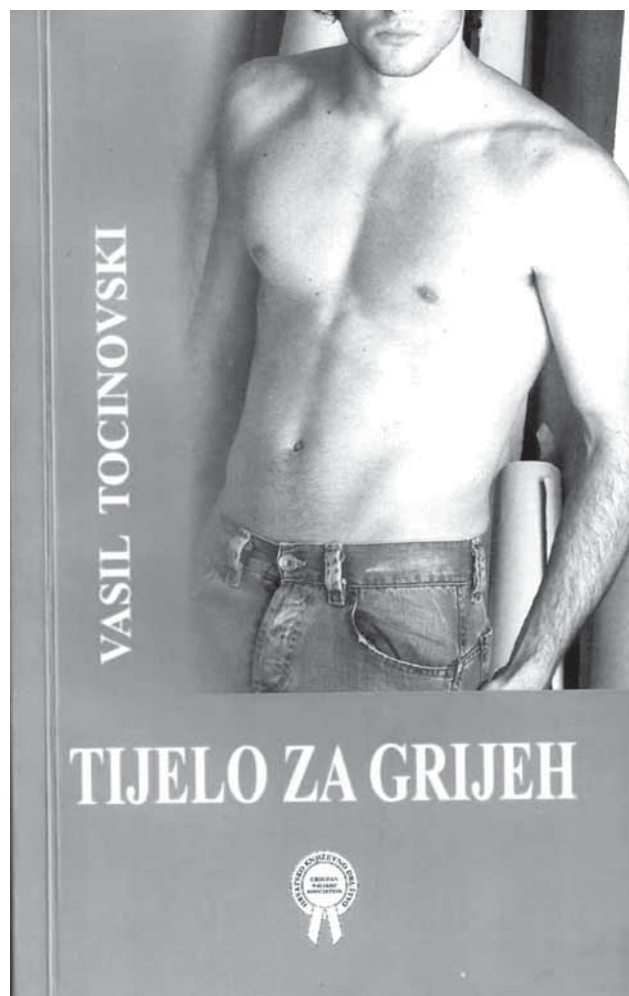
Делото е мултимедијално и во себе обединува повеќе видови и жанрови, а поаѓа од формата на стрипот. Содржината ја исполнува приказна како релевантна назнака на проектот. Таа е исечок од нашата современост, имено тоа се годините по распаѓањето на СФРЈ. Како комплетен автор на филмот, Тоциновски го интересираат внатрешните размисли и дилеми на човекот. Тој како да е оптегнат меѓу сонот и реалноста, меѓу можното и невозможното. А тоа на приказната и додава драматичност и динамичност. Фабулата е доминантна во повеќемедиските проекти, а посебно треба да се истакне дека токму во Риека делото “Очекување на реалноста” и ја имаше својата прва јавна презентација.

Давор Тоциновски е роден во Скопје во 1976 година. Дипломирал сликарство – Педагошки оддел на Факултетот за ликовна уметност во Скопје, во класата на проф. Рубенс Корубин. Имал четири самостојни изложби, а учествувал на бројни групни изложби, манифестации и колонии во земјата и во странство, како во Србија, Црна Гора, Бугарија, Франција, Германија, Словенија и Полска.

В. Н.

“ТИЈЕЛО ЗА ГРИЈЕХ” НА ТОЦИНОВСКИ НА ХРВАТСКИ ЈАЗИК

Риека: Во богатото и разновидно книжевно дело на Васил Тоциновски се вклучува неговиот нов роман “Тијело за гријех” кој својата прва објава ја има на хрватски јазик. Издавач е Хрватското книжевно друштво во Риека. По четири книги раскази ова е негов прв роман за возрасни, жанр со кој остави посебни траги во литературата за млади (Мегдан за игра, Ден потоа, Златокосото дете). Романот се доживува како една потрага по загубеното, поставена во директен однос со моментот на пронаоѓањето и со сите прашања кои произлегуваат од тој момент. Од една страна, даден е реалистичниот аспект на една ситуација (средба, доживување, односот татко – син), но од друга страна, истата ситуација избобилува со огромен сензибилитет, тегобност на изгубеното време и кривост на убавите мигови. Краткоста на мигот е толку убаво изразена во крајот кога одеднаш, за миг вистински го снемума сето тоа што пред малку беше присутно. Токму поради тоа можеме да кажеме дека се работи за роман на изгубеното најдено (пронајде-

ното изгубено), роман на љубовта, на смртта и пред се, роман на простувањето.

Дејствието (приказната) има современи простори и временски контекст, но романот третира универзални општествени теми. И во ова дело Тоциновски му се враќа на својот омилен круг – семејството. Сите нешта како да почнуваат и да завршуваат тука: љубовта и омразата, почитта и довербата, но исто така и недовербата, осудата и отфрлената комуникација. Васил Тоциновски во испишување на делото “Тијело за гријех” извонредно добро ја користи креативно проверената шема на античката трагедија, а во неа го вградува сопствениот модерен творечки сензибилитет.

Васил Тоциновски е автор кој раскажува едноставно, искрено и топло, со негуван стил и јазик. Се чита со интерес и во еден здив. Таков го препознаваме и во романот “Тијело за гријех”. Тој е несомнено автор кој било која тема ја има за обработка, во неа постојано се несомнените високите естетски вредности во кои го втиснува сопствениот авторски предзнак.

В. Н.

Убавата Лана прогласена за најубава девојка во народна носија!

Лудбрег: На 28 август годинава, фолклорната секција “Танец” на МКД “Браќа Миладиновци” настапи на “Деветтите фолклорни средби во центарот на светот”,

кои традиционално се организираат во живописниот Лудбрег.

Уште од утрото, убавината на носиите следени со звуците на подзаборавените инструменти кои прошетаа низ градот предводени од украсени коњи впрегнати во кочии и различните танци на тристогината фолклористи од цела Хрватска, го развеселија ова прекрасно место.

Фолклорните средби се организираат во рамките на манифестацијата “Денови на благодарност на плодите на мајката-земја” и “Денови на старите занаети”, а целиот настан е во организација на културно-уметничкото друштво “Анка Ошпух” од Лудбрег, во соработка со туристичката заедница на градот.

Оваа година МКД “Браќа Миладиновци” се претставува со настапот на секцијата “Танец” чии членови

ви изведоа богат сплет македонски ора. Убавата Лана пак, учествуваше во натпреварувањето за “Најубава девојка во носија” и го освои првото место! Облечена во кичевска носија стара 30 години, нашата Лана ги засени останатите натпреварувачки и лесно го зеде првото место – браво Лана!

J. T.

Одбележување на 100 години од раѓањето на Мајка Тереза

Скопје: По повод 100 години од раѓањето на Мајка Тереза се одржа свечена академија во спомен на големата хуманистка и нобеловка за мир. Притоа беше отворена и изложбата “100 портрети на Мајка Тереза” од сликарот Мифтар Мемети, а се одржа и роденденско мајчинско бдеење.

Собранието на Република Македонија одржа свечена седница по повод одбележувањето на сто годишнината од раѓањето, а на неа беше врачени и државните награди “Мајка Тереза”, чии лауреати се: американскиот славист д-р Виктор Фридман, дипломатот д-р Срѓан Керим и академик Томе Серафимовски. Добитник на наградата “Послание за хуманост на Мајка Тереза” е и францускиот шансоаниер Шарл Азнавур, кому ова признание му е врачено за време на неговата посета на Скопје.

Дипломатот Срѓан Керим, од свое име и од име на академикот и скулпторот Серафимовски, истакна дека Мајка Тереза не е само великан на нашето време, туку патоказ кон основните универзални вредности, мирот и љубовта меѓу луѓето насекаде во светот за генерациите што ќе пристигнат. “Таа е овде, со нас и меѓу нас. Вчера, денес, утре... Прашањето на кое секој од нас сам себе си должи одговор, вистински е дали сме ние со неа, ќе ни успее ли тоа воопшто и колку,

рече Керим за да заврши со порака дека нема да залутаме доколку ја имаме надежта и смелоста со која тргнала Гонца Бојаџиу во пресрет на Мајка Тереза за да станат едно.

МИА

Награди за Македонците на Сараевскиот филмски фестивал

Сараево: Краткиот игран филм “Паметнице” на Анета Лешниковска ја доби наградата “Operation kino” од “Media International” и наградата што ја додели Британскиот совет на Сараевскиот филмски фестивал. Лешниковска работеше на сценариото како сценарио едитор во рамки на проектот Сараево град на филмот, по што по покана на директорот на Сараевскиот филмски фестивал е еден од сценарио експертите на годинашното издание на Талент кампусот на фестивалот. Лешниковска беше македонскиот претставник. Македонските млади таленти кои беа избрани за учесници на кампусот се актерите Димитрија Доксевски и Јелена Јованова, режисерот Иво Бару, продуцентот Огнен Антов и сценаристката Билјана Крајчевска.

И уште една награда на 16-тиот Сараевски филмски фестивал: Документарецот “Шивачките” на режисерката Билјана Гарванлиева ја доби наградата “Срце на Сараево” во натпреварувачката категорија на документарни филмови. Одлуката ја донесе тричлено жири во состав Дана Будисављевиќ, режисерка и продуцентка од Хрватска и продуцентките Катерине ле Клеф од Франција и Естер ван Месел од Швајцарија.

Филмот на Гарванлиева е посветен на шивачките од Штип. Примајки ја наградата во Сараево, авторка-

та истакна дека филмот им го посветува на сите жени во Македонија, зашто тие заслужиле да добијат филм во кој ќе бидат претставени не како жртви, туку како хероини.

Ова е голема победа за македонската документаристика. Оваа награда исто така многу ќе му помогне на филмот, чија тема е женскиот поглед на глобализацијата која ни се случува пред прагот, да дојде и до европската медиумска јавност, изјави Гарванлиева која доби и парична награда од 3.000 евра, што ги обезбеди Сојузното министерство за надворешни работи на Швајцарија.

МИА

“Денови на хрватската култура” во Штип

Штип: На Штипското културно лето се одржа Неделата на културата на Хрватска, како дел од манифестацијата “Топол културен бран”. Така Штипјани можеа да се запознаат со хрватската култура преку претставите и изложбите на актери и уметници од Задар и Вараждин.

Директорката на Куклениот театар од Задар, Искра Пајиќ, рече: “Куклената претстава *Аладиновата ламба* не е наменета само за помладата публика, туку и за повозрасната, а оваа претстава најдобро го отсликува нашето работење и креативност.”

Хрватскиот писател и уметник Томислав Билосниќ во 21 часот во фоајето на Центарот за култура “Ацо Шопов” во Штип се претстави со изложба на дела со кои ги оживува митолошките суштества од античкиот период.

М. А. В.

Втора вечер на фестивалот “Илинденски денови” во Битола

Битола: Во рамките на фестивалот “Илинденски денови” на летната сцена на ракометното игралиште во Битола на 30 јули годинава настапија девет културно-уметнички друштва и фолклорни групи од земјата и странство.

Вечерта ја отворија “Весели пензионери” од Пробиштип, а потоа со презентација на изворниот фолкор од својот крај настапија културно-уметничките друштва “Јанко Глигоров” од Свети Николе, “Цветови” од Дедино и “Токо Симоновски” од Куманово. На втората фестивалска вечер ја исполни настапот и редовните гости во Битола, КУД “Бисер” од Кичево, КУД “Ацо Караманов” од Радовиш, КУД “Љупчо Сантов” од кочанското село Оризари и “7-ми септември” од Македонски Брод. По пауза од неколку години, на фестивалската сцена во Битола повторно оро заиграа КУД “Славонац” од Форкушевци, Хрватска.

М. А. В.

Летна школа по македонски јазик за децата на иселениците

Охрид: Десетина деца на наши иселеници во светот на 30 јули годинава ја завршија наставата во рамките на Летната школа по македонски јазик, што во орга-

низација на Агенцијата за иселеништво на РМ беше одржана во Конгресниот центар на Универзитетот “Свети Кирил и Методиј” во Охрид. Раководителот за Секторот за унапредување на врски при Агенцијата, Билјана Костова, појаснува дека станува збор за проект на Агенцијата што по трет пат се спроведува во рамки на програмата за културен развој, со цел изучување на македонскиот јазик и негување на традицијата, а со тоа и зачувување на македонскиот идентитет.

Целта на Летната школа е децата на нашите иселеници преку настава што ја води обучен професор по македонски јазик да ги почнат првите чекори во изучувањето на македонскиот јазик, како и нивно описување. Знаеме дека за една седмица не може да се научи јазикот, но секако Летната школа претставува поттик децата да продолжат со изучувањето на македонскиот јазик во средините каде живеат, рече Костова. Заложба на организаторот на Летната школа по македонски јазик е преку комуникацијата и меѓусебното дружење, часови и настава во природа, како и запознавање со културното и историското богатство на Охрид и Македонија, да се побуди интересот и желбата кај децата за натамошно учење на јазикот.

МИА

Македонските натпреварувачи со забележителни резултати

Сплит: Во август годинава градот на Диоклецијан беше домаќин на ХЕЛФ Меѓународните денови на кои учествуваа деца и млади од Македонија, Србија, Црна Гора, Хрватска, Босна и Херцеговина и Словенија. На Спортските игри за млади, македонските претставници освоија забележителни резултати. Македонската машка екипа го освои второто место во фудбал и третото место во кошарка, додека женската екипа се пласираше на четвртото место.

- Од Македонија дојдоа околу 40-45 деца и млади и тоа од Скопје. Особено сме задоволни што постигнаа видни резултати, нè информираше Ангел Митревски, претседател на Заедницата на Македонците во Република Хрватска.

Делегација составена од водителите на младите од Скопје беше во посета на Македонското културно друштво “Македонија” од Сплит, а беа примени и од претседателката на Советот на македонското национално малцинство за Град Сплит, Венка Џанко.

Спорт, дружење, забава беа главните карактеристики на посетата во Сплит. Натпреварувачите покрај спортската програма во слободното време имаа предвидено и разгледување на градот домаќин на овогоднешните Спортски игри на младите од регионот.

Тренерската легенда Свен Горан Ериксон специјално допатува за отворањето на Спортските игри, на покана на организаторите. Тој е поранешен тренер на англиската репрезентација, а на Светските игри во Сплит на секој учесник му пружи рака во знак на поддршка и им даде дополнителна мотивација за понатамошен труд во спортот. Ериксон помина неколку денови во друштво на потпретседателот на Игрите, Славен Мариќ, како и со извршниот директор Тихомир Гудуриќ.

М. Г.

Костадинка Велковска на уште еден пиедестал

Загреб: Нашата Коста, Костадинка Велковска, неодамна беше избрана за претседателка на градската организација на Демократскиот центар во Загреб. На изборот изјави: “Јас во политиката сум ново лице. Секако дека ќе ме интересира поради што влегов во политиката: досега бев само набљудувач и се решив, ако можам, да направам нешто што би ја променило состојбата во нашиот Загреб.”

На нашето прашање зошто токму во ДЦ се одлучи да ја гради својата политичка кариера, Велковска рече: “Ни лево ни десно. Тоа е тренд во Европа. Ми беше доста да бидам само набљудувач, сакам да се обидам да направам нешто за нашата заедничка иднина и за нашите деца.”

Се надеваме дека Костадинка Велковска ќе биде добра политичарка како што е добра актерка и шансиерка.

М. А. В.

Од 21 август до 11 септември годинава Загреб беше домаќин на Европското првенство во ватерполо. На него настапи и репрезентацијата на Македонија. Нивните натпревари побудија голем интерес, а членовите на македонската репрезентација ги полнеа минутите на хрватските телевизии и дневните весници.

Тоа беше повод Н.Е. Данчо Марковски, амбасадорот на РМ во РХ, да приреди прием за членовите на македонската ватерполо репрезентација. Во пријатната атмосфера Марковски го изрази задоволството од нивните натпревари и изјави дека се чувствувал гордо на “своите” момчиња во базенот.

И еден куриозитет: натпреварите на македонските ватерполисти ги следеше и македонската дива Калиопи, како и Антонија Шола, која облечена во македонска носија навиваше при секој добиен гол на натпреварите.

На крајот, македонската ватерполо репрезентација го зазеде последното место, ама пред Европа, на која сите и се поклонувале, покажа дека дури и во водите знаеме како да се претставиме.

М. А. Вујаклија

Средба на бизнис заедницата со хрватскиот претседател Јосиповиќ

Хрватскиот претседател Иво Јосиповиќ за време на официјалната посета на Македонија, на 12 јули годинава, одржа работна средба на компаниите – членки на Стопанската комора на Македонија и на Македонско-хрватскиот деловен клуб.

На средбата се обрати претседателот Јосиповиќ, воведен говор имаше амбасадорот Иван Кујунџиќ, а свои излагања имаа и претседателката на Македонско-хрватски деловен клуб, Вита Хузјан, управителот на “Подравка” Скопје, Рајко Господнетиќ, директорот на “Кроација Аирлинес”, Атанас Ризов, како и директорот на “Одема тоурс Скопје”, Ања Шевченко.

МИА

Во Хрватска свечено одбележан Денот на независноста на Македонија

Загреб: 8 Септември е ден на голема радост за Македонците од целиот свет. Ден кога Македонија стана држава и кога ја празнуваме нејзината независност, сувереност и самостојност. Овој значаен ден го одбележаа и Македонците од Загреб. Свеченоста ја организираше МКД “Охридски бисер” во просториите на Заедницата во присуство на членовите на друштвото, нивните пријатели и поканетите гости. Благој Штерјов, претседателот на МКД “Охридски бисер” и Никола Гроздановски, потпретседателот на Заедницата, ги поздравиле присутните меѓу кои беа и македонскиот амбасадор во Хрватска, Н.Е. Данчо Марковски, министерот советник при амбасадата, Реџеп Салиу, свештеникот на МПЦ во Хрватска, протојереј Кирко Велински, претседателот и потпретседателот на Советот на МНМ за Град Загреб, Анастас Оцаклиески и Стојан Трајков и други. Тие во своето обраќање ја истакнаа важноста на овој голем празник и за Македонците во дијаспората кои со своите активности и неуморното залагање во работата го даваат својот скроман придонес за нејзината афирмација.

Празничната и пријатна атмосфера ја забавија и македонските народни песни што ги отпеаја секогаш подготвените “Мои бисерни” во придружба на гостите и членовите, кои, видно расположени, имаа прилика да уживаат и во бројните македонски солени и слатки специјалитети што ги понудија вредните домаќинки.

Нека е за многу години Денот на независноста на Република Македонија!

Е. Петровска

Пула: Одбележувањето на 8 Септември со Свечената академија и прославата што ја организираа МКД “Кочо Рацин” и Советот на Македонското национално малцинство за Град Пула, се одржа на 10 септември годинава во ресторанот на Хотелот “Фунтана” крај Пореч. Притоа

настапи вокалниот ансамбл “Ленка”, во соработка со популарниот пејач Блаже Богев. Програмата ја водеше младата Михаела Златеска, која по интонирањето на химните и свечената ода “Истро Земјо” им даде збор на претседателката на Советот на МНМ за Град Пула, Мирјана Дика-Дужман и на Жупанискиот претставник на МНМ и претседател на МКД “Кочо Рацин”, Тодор Брдарски, кои ги поздравиле присутните гости. Членот на Управниот одбор на МКД “Кочо Рацин”, Кирил Талески, го прочита рефератот за значењето на плебисцитот и определбата на Македонците за самостојна и суверена Македонија, по што од збирката “Мозаик на опстојноста” вашиот известувач прочита неколку песни. Програмата продолжи со изведби на вокалниот ансамбл “Ленка” и пејачот Блаже Богев.

Р. Димовски

Осиек: Секоја година, во просториите на МКД “Браќа Миладиновци” се одбележува Денот на независноста на Република Македонија, 8 септември. Со желба да се истакне значењето на овој историски настан, членовите на Друштвото и претставниците на македонското национално малцинство за Град Осиек и Осиечко-барањската жупанија и оваа година организираа прекрасна прослава на нашиот голем празник, на која како гости дојдоа и бројни пријатели.

Свеченоста почна со настапот на пејачката група “Вардарки” во клавирска придружба на претседателката на Друштвото, Јагода Цветичанин, а ја збогати и малата Анамарија Жагар, која со големи емоции читаше избрани песни од збирката поезија на нејзината баба, Надежда Жагар. Организацијата на настанот ја презедоа претставниците на македонското национално малцинство за Град Осиек, Марија Чинчурак и за Осиечко-барањската жупанија, Драгољуб Силјановски. Богатата закуска и звуците на македонските ора ги расположија сите, па се пееше и играше до доцна во ноќта.

Ј. Тешија

Риека: И оваа година на свечен начин во организација на Советот на македонското национално малцинство беше одбележен Денот на независноста на Македонија. На отворањето Илија Христовиќ ги поздравиле бројните гости, меѓу кои од градот и ПГЖ: Ксенија Линиќ, Паво Комадина, Бранко Шкробоња, претставници гости

од академската заедница на Скопскиот универзитет на РМ, претставници од малцинските риечки здруженија и многу други, а посебен поздрав упати до конзулот на РМ во Риека, Горан Калоѓера. Настанот го поздравиле и Ксенија Линиќ и Бранко Шкробоња, а за празникот говореше Михаило Давчевски, при што рече: “Ние Македонците во дијаспората на свој начин и според своите можности придонесуваме да се афирмира Македонската држава во средините во кои живеаме”.

Потоа, на присутните им се обрати конзулот на РМ во Риека, Горан Калоѓера, а освртот го заврши со зборовите: “Želim istaknuti da su u procesu stvaranja makedonske države sudjelovali tisuću znanih i neznanih ljudi koji su u svojim srcima nosili ideju neovisne Makedonije. Danas kada slavimo Dan kojim se utemeljuje Makedonija kao država, moramo odati počast njihovim sjenama. Neka živi neovisna Republika Makedonija!”

Одбележувањето заврши со настапот на пејачката и музичката секција на МКД “Илинден” забавно и весело, кон која освен домаќините се придружија и гостите.

В. Настески

Сплит: Европскиот дом во Диоклецијановата палата во центарот на Сплит беше местото каде Македонското културно друштво “Македонија” го одбележа Денот на независноста на Република Македонија. Во преполнетата сала со Македонци и угледни гости од политичкиот, општествениот и културниот живот на градот Сплит и сплитско-далматинската жупанија, се слушна македонската и хрватската химна, се честиташе празникот кој беше желба на сите Македонци за создавање на независна национална држава.

Пригоден реферат за Денот на независноста прочита претседателката на Советот на македонското национално малцинство на Град Сплит, Венка Џанко, а поздравно писмо до првиот претседател на независна РМ, Киро Глигоров, прочита Владимир Апостолски, жупанискиот претставник на Македонците од Сплитско-далматинската жупанија.

“Можноста за дружење и истакнување на македонското знаме и македонската песна, за Македонците во Хрватска е голема придобивка”, ни рече претседателот на Заедницата на Македонците во РХ и член на Советот за национални малцинства на РХ, Ангел Митревски, па додаде дека правата што Македонците ги имаат во Хрватска можат да бидат пример за многу земји кои се во ЕУ. “Со влегувањето на Хрватска во ЕУ ние ќе бидеме признаени под уставното име како Македонци, а со тоа на мала врата ја воведуваме РМ во ЕУ”, нагласи Митревски.

Традицијата што 19 години ја негуваат Македонците од Сплит за одбележување на 8 Септември продолжува. На овој ден, на едно место се среќаваат Македонци и Хрвати, се дружат меѓусебно, а најважно од сè, велат, е да не се гетоизираат, туку преку дружење со другите да си го покажат својот национален идентитет. Дружењето продолжи во добро расположение со македонски песни, специјалитети и македонски вина и со желба сите препреки со кои сега се соочува Македонија што поскоро да останат зад нас.

М. Георгиевска

ОТВОРЕНО ЗА ЈАЗИКОТ

Импресиите за Првото годишно собрание на иселеничките организации што се одржа во Скопје ги пренесува нејзиниот учесник Ратко Димовски

Поканата што ја добив од Агенцијата за иселеништво на Република Македонија за учество на Првото годишно собрание на иселеничките организации, што се одржа на 20 и 21 јули 2010 година во Домот на пратениците во Скопје, беше голем предизвик да се подготвам за едно мошне важно прашање за животот на Македонците во дијаспората и да го изнесам своето мислење пред 38 делегати, претставници на Македонските друштва и организации од целиот свет. Темата беше “Изучување и негување на македонскиот јазик – зачувување на македонскиот идентитет”. Според мене, на тој план доста се работи и се постигнуваат соодветни резултати. А тоа, благодарјќи пред сè на големиот број заинтересирани сонародници, ангажирани во Заедницата на Македонците во Република Хрватска било директно или со активноста во Македонските културни друштва, Координација и Совети на Македонско национално малцинство, Македонската православна црква и црковните општини, како и други асоцијации на Македонците, поединци, дејци и автори во Република Хрватска.

Во главно со помош и разбирање од владините надлежни тела и локалната самоуправа, се постигнуваат соодветни резултати, кои со оглед на дејноста на Катедрите по Македонски јазик на хрватските универзитети, како и со помош и разбирање на Министерството за култура на РХ, во основните училишта во Загреб, Сплит и Пула, вработени се стручни професорки по Македонски јазик, но дали ние како Македонци сме подготвени да ги прифатиме овие предизвици? Според мене, сè уште робуваме на старите, одамна надминати норми на меѓусебните односи. Не сме друштво кое може веднаш да го праша еден такв експонент, што ни нуди како замена на тоа што го критикувал? За жал, тоа не се поединци и одделни моменти, се работи за девијантни ставови базирани врз завидливоста, со кое на авторите во највисоките форуми на организирање им се оспорува правото за хонорари и други облици признанија, што со оглед на потеклото и намената на оспорените средства, води до работ на легалноста, намалувајќи ја истовремено волјата на авторите да создаваат

во рамките на организациските средини. Формално сè е на место, кога на авторот му се даде потпис на договор со таков став базиран врз средствата, што истиот ги добил како потпора за својот книжевен придонес, без било каква алтернатива. Божем од толкави средства може уште некој да го објави своето дело. Верувам дека правиме еден вид штетна уравниловка, во која секој без оглед на работата и квалитетот си ја наоѓа својата шанса. МРТВ со своето значење, како медиумски насочена програма кон иселеништвото, станува несомнено еден јазичен еталон, која, за жал, не ја оправдува во секој момент таа значителна улога, поведувајќи се по дневно политичките предизвици и ја губи веродостојноста. Честото менување на каналите гледачите во дијаспората ги става во незавидна положба, но и тука средината во која живееме нашла разбирање, така што ТВ механичарите на време се подготвуваат да го најдат “Македонскиот канал”.

Сметам дека асимилацијата, барем во Пула и Истра, не е толку голема и силна, како некој вид поединечно однародување, при што некои од нашите сонародници бргу го забораваат јазикот на своето потекло, особено ако престојувале, учеле и студирале во оваа средина. Доколку не успеале да го совладаат јазикот на средината во која живеат, по тоа стануваат препознатливи. Така, не ретко големите смотри и собири на Македонците, ги отвораат со поздравен говор на хрватски јазик, “поради видните гости” од управата и локалната самоуправа. Не ретко бројните присутни им приговараат да зборуваат на својот јазик. Еднаш тоа ни го замерија и гостите истакнувајќи дека го познаваат јазикот и доаѓајќи на таков собир очекуваат да се говори македонски. Наспроти тоа, малите деца на сонародниците родени во Хрватска, особено оние што ја следеле дополнителната настава по македонски јазик, настојуваат да го валоризираат знаењето и значењето на јазикот. Со доаѓањето во татковината, остануваме вдашени од маргинализирањето на нашето национално писмо. Во вид на современост и помодарство, над 40 отсто натписи на фирмите се со латиница, што го сметам за пропуст на надлежните во републиката и локалната управа.

ИЛИНДЕН 2010

Илинден оваа година се празнуваше со задришка поради дождот, но нас Македонците ништо не може да не поколеба и прославата заврши весело, разиграно и секако со вкусниот грав за околу 700-тина гости

Заедницата на Македонците во Република Хрватска и оваа година организираше прослава и одбележување на најголемиот македонски празник Илинден, кој во македонската историја е запишан како ден на кој е кована и творена државноста, а Македонците ја остварија вековната желба за самостојност и независност.

МКД “Илинден”, што го носи ова славно име, традиционално последните 5-6 години има чест да ја подготви и организира илинденската прослава во познатото излетничко место “Голубињак” во општината Локве, Горски Котар. Прославата е финансирана од Советот за националните малцинства при Владата на Република Хрватска со посредство на Заедницата на Македонците во РХ.

Речиси месец и пол “Илинденците” ги вршеа подготовките за дочек на Македонците од цела Хрватска, но и на многу нивни пријатели и пријатели на Македонија, за да тие пријатно се чувствуваат, забавуваат и дружат, но и да се сретнат со многу познати сонародници и да запознаат нови пријатели. Така, во Голубињак дента допатуваа друштвата од Осиек, Загреб, Задар, Пула, Ријека, но и гости од многу други градови, од Карловац, Кореница, Огулин, Копривница, Вараждин, Умаг, Пореч, Ровињ, Бели Манастир, Доњи Михољац, а од Словенија, од Љубљана и Јасенице.

Манифестацијата ја отвори претседателката на МКД “Илинден”, Ивона Дуноски, и ги поздрави присутните кои годнава, поради врнежливото време се собраа во помал број. Таа најнапред упати поздрави до познатите присутни личности од политичкиот и од културниот живот на Хрватска, до претседателот на Советот за националните малцинства при Владата на РХ, Александар Толнауер, претставникот од Министерството за наука, образование и спорт на РХ, Мирко Марковиќ, третиот секретар при Амбасадата на РМ во РХ, Ненад

Младеновиќ, заменичката на началникот на Општина Локве, Петра Калаш, претседателот на стопанската комора во ПГЖ од Ријека, Винко Мичетиќ, претставниците од Хрватската касарна “Дргомаљ” од Делнице, од “Хрватските шуми” од Делнице, јавните медиуми и сите почитувани сограѓани, како и до сите членови на македонските друштва во Хрватска: “Билјана” од Задар, “Браќа Миладиновци” од Осиек, “Охридски бисер” од Загреб, “Кочо Рацин” од Пула и “Илинден” од Ријека, како и до познатите општественици Костадинка Велковска и Весна Шкаре Ожболт. Особен поздрав им посака и на фолклористите од Гевгелија, КУД “Негорци” од Негорци, посакувајќи им пријатно да се чувствуваат. Тие беа задолжени за културно-уметничката програма на манифестацијата.

Потоа, на присутните им се обрати претседателот на Советот за националните малцинства при Владата на РХ, Александар Толнауер, кој го поздрави собирот и ја насочи промената на Уставот и на Уставниот закон, за кој рече дека малцинствата во Хрватска добија дополнително право на гласање, но и право на самоуправа на државно ниво, што никого не го загрозува. Честитка упати до сите Македонци кои учествуваат во работата на Советите и до претставниците на сите здруженија кои се трудат да го одржат својот идентитет интегрирани во хрватското општество.

Поздрави и честитки упатија и Мирко Марковиќ од Министерството за наука, образование и спорт на РХ, заменичката на началникот на Општина Локве, Петра Калаш, претседателот на Советот на македонското национално малцинство за Град Ријека, Михаило Давчевски, а во име на советите во РХ, како и водителот на КУД “Негорци” од Гевгелија, Ѓорѓи Јованов, кој присутните ги поздрави, им го честита Илинден и посака да престане да врне дождот за неговите играорци да заиграат и ги искажат своите можности.

друга слика. Играоците од Гевгелија не заиграа заради водената подлога, но подоцна се појавија на бината и со неколку ора се претставија со својата програма.

Можеби дождот во некои сегменти и добро им дојде на многумина: да се дружат, разменат познанства, создадат нови, но и да вдишат свежина шетајќи низ прекрасната густа шума на Голубињак. И покрај дождот, сè мина во најдобар ред: весело, разиграно, дружељубиво, затоа што веројатно нас Македонците ништо не може да нè поколеба, па прославата заврши весело, разиграно и, секако, со добриот ручек со поделените скоро 700 порции грав.

За крај не би било праведно да не ги споменеме организаторите на оваа прослава, кои дадоа голем труд и кои покиснати до кожа неуморно беа на располагање на секој гостин. Благодарност до Вишња, Марица, Ивана, Илија Христовулови, Илија М. Михаило, Билјан, Марјан и други, кои дадоа сè од себе за Илинден да се прослави и одбележи достоинствено.

В. Настески

Поздрави и честитки до присутните упати и третиот секретар при македонската амбасада во Република Хрватска, Ненад Младеновиќ, кој го истакна своето задоволство и честа што за првпат има можност да го прослави овој голем празник со своите Македонци. “Времето е лошо” рече, но заклучи дека нас времето не нè поколебува. “Илинден е празник на три настани во духовната и националната природа кај Македонците. Првиот е секако Св. Илија, вториот е кога започна Илинденското востание 1903, а третиот настан е Првото заседание на АСНОМ 1944. Токму, духовниот и двата историски моменти во РМ на Илинден му дават дополнително големо значење на овој празник. Дозволете ми во името на Амбасадата на РМ во РХ и особено во името на нашиот амбасадор, Н.Е. Данчо Марковски, да ви го честитам Илинден и да ви посакам постојано вака да се собираме и празнуваме.”

На дождот му дојде крај. Пред ручекот престана да врне, па гостите си дојдоа на своето. Просторот за играње брзо се исполни. На чело на орото се завиорија знамињата на Македонија и Хрватска. Се играше, пееше, а сите оние кои беа засолнати во дебатата шума, брзо ја испразнија и Голубињак оживеа, добивајќи сосема

Погачата на Нетка Туркаљ од Загреб ги воодушеви Илинденците

ИМПРЕСИИ:

БЛАГИЦА АЛЕКСОВСКА, гостинка од Радовиш: На одмор и во посета сум кај другарка ми Ивана во Риека. Оваа година заедно завршивме средно училиште во Радовиш и дојдов да ја посетам. Местото е многу убаво. Се веселиме, играме оро, а дождот воопште не ни пречи.

МКД “Braća Miladinovci” iz Osijeka. Ovdje dolazim svake godine da obilježim Ilinden sa svojim prijateljima. Nažalost, ove je godine blagdan počeó kišovito, pa nam je zabava poremećena, no nadamo se da će kiša prestati. Nama Osječanima ni 4-5 sati putovanja nije teško palo, jedina želja nam je da smo i mi sudionici proslave Ilindena na Golubinjaku.

МАРИЦА МАРЧИЧА, од Задар: Iz Zadra sam. Mama mi je Makedonka – Nadica. Mi smo Zadrani veselo društvo, plešemo u kolu, pa kiša nam ne smeta. Došli smo zabavljati se, pa to i činimo. Grah je bio odličan.

Оваа година дојдов со комплетно семејство. И зетот го донесовме да види како сме весели ние Македонците. Со нас е и сестра ми која живее во Америка, а која рече дека се чувствува како да е во Македонија.

Друштвото го финансира градот со 20-30%, а другите средства се од самофинансирање, донации и од членарината. Местото Негорци е познато по Негорската бања која располага со два извора на минерална вода, со температура од 40 степени. Бањата е модерно опремена за физикална терапија, прочуена мека за спортисти, со хотелски капацитет од 300 легла.

МАРЈАН ГИГОВСКИ, “Охридски бисер” од Загреб: Дождот не ми смета. Еве се дружиме, мезиме, потпивнуваме, ја слушаме музиката, играме карти и чекаме да престане да врне. Гравот е О.К.

За градот и општината Гевгелија, Катари на ни рече дека во него живеат 20.998 жители. Градоначалник е Иван Франгов. Гевгелија се наоѓа на 3 км од македонско-грчката граница, од десното крајбрежје на реката Вардар, во близината на граничниот премин Богородица. Градот од Солун е оддалечен 70 километри, а од Скопје 159 км. и низ него годишно минуваат над 4 милиони патници. Зголемиениот проток на патници придонесе во Гевгелија да бидат подигнати хотелски капацитети со над 700 легла. Во последно време во Гевгелија никнати се голем број казина, ресторани, туристички објекти, што придонесоа да се смали невработеноста на само 20-25%. Исто така, во близината на градот е ски-центарот “Кожуф”, резерватот на дивеч “Милисин”, неколку извори на минерална вода, високо развиено винарство, археолошкиот капацитет “Вардарски рид” и многу други знаменитости.

ИВА ЧРЊАР, од Риека: Ja nisam Makedonka, ali djed mi je Makedonac. Jako mi je lijepo. Ovdje sam prvi put. Iako pada kiša, ne smeta mi da igram u kolu i da se družim s mladim Makedonkama i Makedoncima.

ДАНИЦА, МАРИНА и ДАМИР од Осиек: U jedan glas! Ipak je to Ilija Gromovnik, tako mora biti. On zna što radi. Nema veze, mi se zezamo, hodamo, igramo, dobro nam je. Igramo u kolo s kišobranima u ruci i lijepo nam je.

МИЛЕВА МИНОСКА, гостина од Македонија во Риека: Јас сум прилепчанка. На гости сум кај сестра ми Марица, па еве ме и мене на прославава во Голубињак. Овде во Локве, во околинава, шумава, езерото, сè е волшебно. Дождот малку сметаше, но престана да врне и гледам готово сите се во оро. Честитка до организаторите. Сè е во најдобар ред.

КАТАРИНА КАРАЈАНОВА, играорка во КУД “Негорци”

Катарина Карајанова е туристички аниматор во Туристичката канцеларија во Гевгелија и играорка во КУД “Негорци”. На Голубињак ја искористивме можноста да поразговараме со неа, а таа ни рече: - КУД “Негорци” е младо друштво, формирано пред десет години. Во друштвото делуваат три групи: сениори, јуниори и детска возраст. Членуваат околу 100 члена. Во изминативе години друштвото гостувало на многу места во Македонија, но и во Холандија, Франција, Германија, Бугарија, Албанија... Во програмата е застапен фолклорот од неколку македонски региони, од Драчево, Преспа, Егејска и Пиринска Македонија, Гурѓовденски игри, игри од Копачија и друго.

КИРО ТАЛЕСКИ, од Пула: Ги поздравувам сите гости во Голубињак. Времето не ни е наклонето, врнежливо е, но ние не се предаваме. Секоја година сме тука. Овде е прекрасно. Уживаме во оваа прекрасна шума.

ОЛГА ЧИЧЕК, “Охридски бисер” од Загреб: Кумановчанка сум. Живеам во Загреб веќе 22 години и секоја година доаѓам со загрепчаните во Голубињак да го прославиме Илинден. Оптимист сум, времето ќе ни се поправи и ќе се наиграме денес.

НАДИЦА ЖАМПЕРА, потпретседателка на “Билјана” од Задар. Родена сум во Тегово. Секоја година доаѓам во Голубињак. Празнувањето со другите здруженија е корисно за нас Македонците во Хрватска. Мајот ми исто така, е член во “Билјана”.

МИЛАН ЧИНЧУРАК, од Осиек: Član sam

Летно училиште на македонски јазик на Шолта

Македончиња од Хрватска, Србија, Босна и Херцеговина и Албанија заедно го изучуваа македонскиот јазик на Шолта. Стекнувањето нови знаења беше “зачинето“ со многу забава, дружење и спортски натпреварувања

Учителката Милена со учениците на Шолта

Првата седмица од август, летниот камп “Еуроклуб” во Рогач на Шолта беше крајната дестинација за повеќе од педесетина ученици на школска возраст кои го изучуваа македонскиот јазик. Тие веднаш им паѓаа во очи на посетителите, со своите црвени маички со македонски симболи. Седнати на клупите пред бунгаловите, на отворено, учеа за Македонија, нејзините природни убавини, за населението, за важните историски датуми... Дел од младите Македонци за првпат се сретнаа со кирилицата. Дома се вратија полни со импресии и со желба наредната година повторно да дојдат.

- Веќе пет години функционира Првото училиште по македонски јазик отворено во Хрватска, а четврта година го организираме Летното училиште на Шолта. Големiot интерес за изучување на јазикот ни посочи

И под жешкото сонце со задоволство се учеше македонскиот јазик

Културни манифестации

дека треба да препознаеме дека ова училиште е повеќе од потребно. Интересот расте, а со тоа и квалитетот на наставата, вели Ангел Митревски, член на владиниот Совет за национални малцинства на Република Хрватска и претседател на Заедницата на Македонците во РХ.

Во Албанија бабите ни го чуваат јазикот

Проектот “Се запознаваме со нашето потекло” се реализира во соработка со Министерството за надворешни работи на РМ и хрватското Министерство за наука, образование и спорт. Како што нè информираа двете наставнички кои ја воде наставата, групите беа составени од ученици кои имаат македонски корени, а живеат во Хрватска, но, македонскиот јазик се пријавиле да го изучуваат и Хрвати, кои немаат никаква роднинска врска со Македонија, потоа Македончиња од Албанија, Босна и Херцеговина и Србија. Сите тие дојдоа со различни предзнаења. Дел од учениците веќе ги посетуваат основните училишта на македонски јазик кои функционираат преку целата учебна година во Загреб, Пула, Риека, Осиек и Сплит. Но, она што е карактеристично кај децата од Албанија, вели наставничката Тинка Б. Крстева, е што таму македонскиот јазик ни го чуваат бабите. Додека родителите зборуваат албански, бабите со внуците го негуваат македонскиот јазик, за да се зачува од заборава.

“Значењето и идејата за Летното школо е покрај изучувањето на кирилското писмо, децата да се запознаат и со македонскиот јазик, дел од географијата и историјата на Република Македонија, македонската музика, но и да се запознаат со животот во државите од каде што доаѓаат и меѓусебно да се дружат”, вели Милена Георгиевска, наставничка по македонски јазик.

Но, она што му дава посебно значење на Летното училиште во кампот “Еуро клуб” во Рогач на Шолта е тоа што се смета за место кое ги руши ѕидовите на гетоизацијата на Македонците во земјите во кои што живеат. Минатата година беа и ученици од Бугарија, а сите заедно се вратија со силни впечатоци од другарувањето со другите деца и од она што го научија за Република Македонија.

Во контролна посета на училиштето на Шолта беа Мирјана Мајиќ, претседателката на Македонското културно друштво “Билјана” од Задар и Борис Темоски, претседател на НВО “Нè-има” од Прилеп, кој е вклучен во проектот.

Први на Олимписките игри

На ниво на летниот камп беа организирани и Олимписки игри, каде учениците од Македонија го освоија првото место, на што се особено горди.

- Овде многу добро се организирани сите активности. Покрај часовите, имаме спортски игри, но и забава. Секоја вечер имаме диско каде се забавуваме. Имавме хавајска вечер, потоа избиравме мис и мистер на кампот, учествувавме во разни квизови, а особено ми беше забавна вечерта кога машките беа облечени во женски, а женските во машки. Тоа беше навистина “кул”, ни рече А. С., ученичка од Летното школо на македонски јазик.

Но, она што покажа Летното школо на Шолта е дека покрај изучувањето на другите странски јазици, македонскиот јазик си го најде своето место, а Македонската заедница во Хрватска, силно успеа да се наметне во зачувувањето на својот јазик и култура.

Уникатните сувенири на изложба во Сплит

Во делот на воннаставните активности во рамките на Летното училиште на македонски јазик на Шолта, беше организирана работилница каде што учениците изработуваа уникатни сувенири и научија да везат македонски везови.

Уметност во разни техники беше дел од содржините покрај часовите по македонски јазик. Учениците научија и разни везови од повеќе краишта на Македонија во делот на воннаставните активности, а изработуваа и разни сувенири. Креативното исполнето време особено ги правеше среќни

децата кога ќе го видеа финалниот производ. Морнарот Трајче, куклата од хартија, беше годинашната маскота на работилницата Шолта 2010, вистинско ремек дело во летниот камп “Еурокулб” – комбинација на Далмација и Македонија.

Оригиналните идеи на водителките на работилницата Ана Марија Башиќ од Сплит и Виолета Салопек од Загреб преточени во творбите на децата и надополнети со детската креативност ќе се најдат на изложбата во градската библиотека “Марко Марулиќ” во Сплит.

Ана Марија Башиќ, која има македонски корени по мајка, е одделенски наставник во ОУ “Бијачи”, Каштел Нови и веќе две години е ангажирана во работилницата на Шолта. Заедно со учениците изработуваа сувенири од глинамол, салфетна техника...

- Учевме техника на цртање и совладување на различни ликовни техники, цртање според набљудување. Сакам да ги научам децата да го разбијат шаблонот во цртањето и да развиваат свој стил на цртање, онака како ги гледаат и доживуваат работите, вели Башиќ, чија огромна љубов е ликовната уметност. Некогаш сакала да се запише на Ликовна академија, меѓутоа сепак, се одлучила за одделенска настава каде ја обединила и ликовната уметност. “Но, тоа остана во мене, тоа е мојата љубов. Сакам да работам со деца да им го пренесам она што го знам и да ги запознам со убавината на ликовното дело, така децата добиваат самоверба, но и да се впуштат во нешто да го сторат, што до тогаш не знаеле да го направат”, додава Ана Марија.

Таа во својата приватна колекција има 50-тина дела изработени во различни техники. Мотивите, вели, се различни, од стари куќи, прозорци, бродови... Исто така, сака да фотографира, па “лови” моменти, особено изрази на лица.

Чуда од конец

Виолета Салопек ги учеше децата да везат. Конецот во незините вредни раце чуда прави. Таа особено го специјализирала македонскиот вез и тоа од различни краишта на Македонија. Како Хрватка, вели дека особено ја врзува љубовта кон Македонија како прекрасна земја, народот, убавата македонска музика и фолклорот. Нејзината врска со Друштвото на Македонците “Охридски бисер” од Загреб била случајна и така станала нивен член. Активно е ангажирана како водителка во етно работилницата на “Охридски бисер”.

Вештите раце на тетка Виолета овозможува да се создадат прекрасни везови и сувенири

- Етно делата што ги создаваме во работилницата ги изложуваме на различни културни манифестации врзани за македонската заедница. Со плетење и везење се бавам уште од мала, а интересот ми го разбуди мојата баба од Бања Лука која е заслужна за тоа што јас сега го применувам. Преку лето одев кај неа и таму почнав да плетам и везам, ни раскажа Салопек за своите почетоци во своето хоби. Додава дека инспирацијата за делата што ги создава е моментна. Кога ќе види некоја слика или нејзин дел, веднаш размислува каде може тоа да се вклопи. Инаку, позната е по изработка на дела во салфетна техника. Таа е понова техника во Хрватска што се појавила пред 2-3 години и може да се изработуваат апликации на делови од мебел, столици, шифоњери, разни кутии за накит, украси за Божиќ и Велигден, честитки, па дури и плочки во кујна или во бања. Виолета веќе втора година е ангажирана во работилницата на Шолта.

- Со децата од помала возраст ги работевме основите на македонскиот вез. Децата ги везеа своите имиња, името Македонија, а поголемите, оние кои и лани беа на работилницата изработуваа поголеми слики со мотиви на цвеќиња, животни, и тоа секој по свој избор, ни рече Виолета. Особено се симпатични нејзините рачно изработени честитки за Нова година, пред кои ретко кој може да остане рамнодушен.

Милена Георгиевска

Славонските Македонци на посета во Македонија

Успешно гостување на МКД “Браќа Миладиновци“ од Осиек на фестивалот “Разиграно оро“ во Охрид

И оваа година, МКД “Браќа Миладиновци“ од Осиек радосно ја прифати поканата на организаторите на фестивалот “Разиграно оро“ да се претстават во Охрид. Причината е едноставна: фестивалот “Разиграно оро“, кој се одржува од 1 до 4 јули секоја година, прераснува во една од најмасовните средби на фолклорни групи од Балканот и Европа, задржувајќи ја својата препознатливост – промоција на македонскиот фолклор и традиција, особено онаа на Македонците кои живеат далеку од својата родна земја.

Инаку, фестивалот “Разиграно оро“ оваа 2010 година беше посебно богат, како со програма, така и со гости-изведувачи. Четврти по ред, овој меѓународен фолклорен мозаик го ишара градскиот плоштад “Св. Климент Охридски“ во Охрид претставувајќи, според зборовите на Илче Ѓорески, координатор на фестивалот, “смотра на над 30 ансамбли и преку 1.300 учесници од сите делови на Европа“. Тој истакна дека една од целите на фестивалот е “промоција на македонскиот фолклор и туристичка промоција на Охрид“, со што овој настан се етаблира во препознатлив бренд на Охрид, афирмирајќи го градот со неговите културни и туристички вредности, но и нагласувајќи ја почитта кон различните култури и традиции на народите на Европа.

Новина на овојгодишниот фестивал “Разиграно оро 2010“ беше трибината која се одржа во рамките на фестивалските активности на тема “Различни фолклорни вредности – пат за зближување на културите“, како и ревијата на народни носии, на

која се претставија Македонците од Грција, Бугарија, Албанија, Србија и секако, Хрватска, кои прикажаа дел од својот фолклор специфичен за поднебјето од кое доаѓаат.

МКД “Браќа Миладиновци“ од Осиек со настапите на пејачката секција “Вардарки“ во Охрид и во Пештани беше достоинствен претставник на културната традиција и богатства на Македонците во Хрватска: нашата песна, оро и носии, радоста на престојувањето во родната земја и дружењето со Македонците од сите краишта на Европа и пошироко, им ги наполни срцата и на гостите, и на домаќините. Славонските Македонци, но и нивните придружници кои ги бодреа “Вардарките“ на нивните настапи, заедно ги посетија Св. Наум, Крушево и Скопје и воодушевено посакаа посетите на Македонија да станат традиција.

Јулијана Тешија

СТИЛИСТИКА (втор дел)

НАУЧЕН СТИЛ

Во областа на науката доаѓа до најдобар израз способноста на човекот за набљудување, анализа и размислување. Научниот стил покрива една од важните области на човековата дејност - областа на науката, како и областа на образованието и на просветувањето, па врз основа на ова се прави поделба на овој стил на три потстиливи, и тоа: **строго научен, научно-популарен и научно-учебнички**. Строго научниот стил доаѓа до израз во текстовите што ги пишуваат специјалисти во определена област, а што се наменети за специјалисти од истата област и се карактеризира со широка употреба на термини. Овој потстил се пројавува во следниве родови: монографија, дисертација, реферат, статија и сл. Научно-популарниот потстил, покрај основната функција на научниот стил (претставување на научните сознанија), има и една друга - популаризаторска; авторот им се обраќа на неспецијалисти и настојува да ги заинтересира за својата научна област, па поради тоа треба да ги преведува или да ги објаснува термините, да врши избор од материјата што ја претставува и да одбере пожив начин на изложување. Родови на овој потстил се: книга, статија, предавање и сл. Научно-учебничкиот потстил се карактеризира со тоа што во негови рамки специјалистот им се обраќа на неспецијалисти што треба да добијат извесни знаења од соодветната област. Овде обемот на материјалот е строго ограничен со програмата за соодветниот наставен предмет, а начинот на излагањето треба да биде приспособен на возраста и на претходните знаења на тие што го користат учебникот. Родови на овој потстил се: различните видови учебници и учебни помагала, статии, предавања и сл.

Според областа, како и врз основа на предметот на проучување на одделните науки, разликуваме: **хуманитарни науки** (како: лингвистиката, науката за литература, историјата, филозофијата, логиката, психологијата, правото и сл.), **природноматематички** (како: физиката, хемијата, географијата,

биологијата, математиката) и **технички науки**

(како: машинството, архитектурата, електрониката и сл.). Текстовите што им припаѓаат на природноматематичките и на техничките науки се карактеризираат со употреба на математички симболи, со строгост и со објективност на изразот, а во рамките на хуманитарните науки може да дојде до израз и сликовито изразување, да се јават субјективни и емоционални елементи, на пример во текстови од областа на историјата.

Основните карактеристики на научниот стил се најмногу застапени во **строго научниот потстил**. Тој се карактеризира со: информативност, логичност, објективност, прецизност. Текстовите се потпишани од авторот и носат индивидуален белег.

Од јазичните карактеристики на научниот стил треба на прво место, во областа на лексиката, да се спомене присуството на термините карактеристични за конкретната област, но за одбележување е и присуството на таканаречена општонаучна лексика, на пример: *систем, функција* и сл. Термините најчесто и припаѓаат на интернационалната лексика. Во научниот стил важна улога игра и апстрактната лексика, на пример: *движење, израз, развиток, творештво, фактор* и сл. Во областа на морфологијата, од повеќето особености на научниот стил овде ќе споменеме дека за него е карактеристично апсолутното превладување на третото лице еднина и множина кај глаголите, отсуството на второ лице еднина и множина (бидејќи нема директно обраќање), мала е застапеноста на првото лице еднина, а авторот за себе најчесто зборува во прво лице множина. Во рамките на овој стил далеку повеќе се употребуваат именки и придавки отколку глаголи, па затоа се вели дека овој стил има именски (номинален) карактер. Во областа на синтаксата, голем е бројот на пасивни и безлични реченици во овој стил, а во рамките на сложената реченица - превладуваат сврзнички зависно-сложени реченици. Основна форма на научниот стил е пишуваната.

Марија Георгиева-Петриќ
судски преведувач за македонски јазик

(Според *Македонски јазик*, Просветно дело АД, Скопје, 2001)

ЗА ЕГЗИЛОТ ВО МАКЕДОНСКАТА КНИЖЕВНОСТ

Во неколку продолженија д-р Борјана Прошев – Оливер специјално за “Македонски глас” пишува за најзначајните личности што ја одбележале македонската историја

Стефановски како култен македонски драмски писател со целото свое битие е врзан со средината од која потекнува

Горан Стефановски (1952)

Во текот на седумдесеттите и осумдесеттите години на минатиот век, Горан Стефановски беше еден од најминентните, највреднуваните, за домашната и странската критика, најпровокативните и најславените драмски писатели, не само во својата матична средина Македонија, туку и на просторот на бивша Југославија и во странство. Роден е во Скопје каде завршил студии по англистика. Студирал драматургија во Белград, каде и магистрирал со темата Сценските упатства како темел на драматургијата на Самуел Бекет. Работел во Драмската редакција на Телевизија Скопје, а потоа како асистент на скопскиот Филолошки факултет на Катедрата за англиски јазик и книжевност. Од 1986 бил професор по драматургија на Факултетот за драмски уметности во Скопје. Со почетокот на војната во БИХ и Хрватска, неговото семејство, сопругата Патриша, инаку Англичанка, и двете деца заминуваат во 1992 во Англија, а Стефановски полни шест години живее на релација Скопје – Лондон. За тоа време на Факултетот за драмски уметности во Скопје работи како професор, а во Англија дејствува како слободен уметник и учествува во бројни европски интеркултурни театарски проекти. Од 1998 г. предава драматургија на колеџот Christ Church и на Универзитетот во Кент (Англија), како и во Институтот за драма во Стокхолм како гостин-професор.

Неговиот азилантски статус е последица на промената на неговиот егзистенцијален, јазичен, емоционален и ментален статус. Неговата професионална кариера и тематските преокупации суштински засегнати со војната и урнувањето на Југославија, државата во која што живеел четириесет години од својот творечки плоден живот. Неговото творештво стана окупирано со општествените и политичките проблеми на бивша Југославија и нејзините народи, како и на нивните обиди да се инфилтрираат во новата патерналистичка над-рамка, Европа. По урнувањето на тоталитарните режими, повеќе националните држави, рецентните историско-општествени и политички промени кои резултирале со нови културни околности во источна Европа, поетиката на Стефановски беше обележана со забележителни промени во тематиката, мотивите и стилот. Средбата со Другиот, алтернативното, туѓото, и покрај авторската интелектуална супериорност, забележително влијаела врз поетичката промена како последица на промената на сопствените егзистенцијални, идеолошки и морални приоритети. Првите азилантски години за него беа

извонредно активни и плодни. Тогаш настанале бројни проекти и драми што го потврдија Стефановски како европски драматург и сценарист.

Сценариото за мултимедискиот проект Euralien, во изведба на педесетина актери и тринаесетина режисери, Стефановски го напиша 1998 г. Проектот беше нарачан од институцијата “Интеркалт” од Стокхолм и изведен е во рамките на претставувањето на Европската културна престолнина за таа година – Стокхолм. Истата година го напиша сценариото за проектот Сите сме луѓе што го нарачала ХРМ, шведската организација за човекови права, а по повод 50-тата годишнина на декларација на ОН за човекови права. Сценариумот Пат за Багдад настана 1999 г., а е изведен во Лондон. Во соработка со европски мултикултурни автори, каков што е и самиот, Стефановски во 2000-тата го пишува сценариото за европскиот театарски мултимедијален проект Хотел Европа, кој што е изведен во европска продукција и во режија на деветмина театарски режисери од источна Европа, поточно од балканските и балтичките земји. Проектот Everyman е изведен во Англија и Србија, а во 2004 г. и во Македонија. Драмата Casabalkan (1998) изведена е истата година во Стокхолм, а Ex-Yu (1996) во Лондон.

Неминовно се наметнува прашањето колку овие текстови на Стефановски настанати во неговиот своеволен егзил се надоврзуваат или се разликуваат од неговото дотогашно творештво настанато во Македонија? Колку е неговиот егзил повод и причина за некоја нова драматургија и за каков егзил всушност се работи? Од својот драмски првенец “Јане Задрогаз” од 1974, каде го покажува односот кон “сопственото културно наследство што не се избира и што не поднесува коментари и што е сличен, според неговите сопствени зборови, на чувството што го обзема кога ќе влезе во некој од охридските манастири знаејќи дека таму сериозно и непобитно припаѓа”, преку Диво месо од 1979 година, во која се фаќа во костец со македонската историја, сфаќајќи ја како дел од сегашноста и минатото и во која ги расветлува и промислува сопствените корени, преку драмата Лет в место од 1981, што авторот им ја посветува на “сите познати и непознати предци” и во која повторно тема е македонската историја преку универзални филозофски прашања и дилеми што ги окупираат неговите ликови, а која сепак поседува голем национален набој, зашто Лет в место е метафора на стремеж кон надминување на фиксираните и засекогаш зададените идентитети, а истовремено и приказна за трагичната позиција на Македонецот што се

спротивставува против зададената слика за себе и за Другиот, натаму низ драмата Хај-Фај (1982), Дупло дно (1982) до Тетовирани души (1985) во која го тематизира современото печалбарство, духовниот егзил и потрагата по идентитетот, Стефановски како култен македонски и југословенски драмски писател со целото свое битие е врзан со средината од која потекнува. Со универзални и актуелни идеи, сугестивно ги обликувал битните карактеристики на својот народ и поднебјето што суштински го одбележале. Неговите драмски текстови се одликуваат со меланхолија што произлегува од македонската историска традиција. Сопственото минато е истото минато на неговиот народ и неразделен дел од неговата сегашност и иднина.

Настаните од почетокот на деведесеттите на Балканот суштински придонесоа кон промените на општествената, историска, политичка и културна клима во која работел Стефановски. Така тој почнал да ја дели судбината на уметниците од источна Европа фрлени на глобален, мултинационален пазар на којшто не постигнувале добра цена, како ниту во сопствените културни матични средини на “транзицискиот исток”. Во врска со тоа Стефановски ќе изјави: “Иако сме сега сите на пазарот и ги продаваме нашите фабрики, должноста на писателот е да не ги продава своите срца и души. А политичарите не само што ги држат своите уметници гладни, туку уште ги тераат да пеат!” Бидејќи во еден миг ја почувствувал маката на егзилот во сопствениот дом, решил дека сепак е поелегантно и полесно да се биде странец во туѓина. За Стефановски најстрашниот егзил е оној во кој никаде физички не се движиме. Светлата страна на егзилот е што му се спротивставуваме на националистичкото митоманство на зададени и фиксирани слики за самите себе што се тетовираат на душата на народот и што народот го задржуваат во минатото од кое не може да излезе. Горан Стефановски емигрирал во Англија и со сопственото искуство осознал дека е Источноевропеец, а и дека, без оглед на општествениот статус, е емигрант, за разлика од оние од Западна Европа што се секогаш – имигранти.

Во рецентниот опус на Стефановски настанат во егзил повторно е во фокус на интересот борбата за идентитет. Се чини дека тој го врзува прашањето за сопствениот и колективниот, националниот и културниот идентитет со кризата на идентитетот низ цела источна Европа по распаѓањето на големите политички сили што го држеле под контрола во состојба на кохеренција, а без оглед на историските специфичности. Во драмата Хотел Европа вели: “Познато е дека е невозможно на Балканот да се родите и умрете во иста држава... Тоа е неизбежно како некоја природна катастрофа.” Стефановски смета дека источна Европа безнадежно копнее да го дефинира својот нов идентитет, иако на тој пат наоѓа на стереотипни претстави во коишто е претставена како Див исток. Тргувајќи токму од позицијата на соп-

ственото искуство во егзил, Стефановски смета дека уметниците од источна Европа, и покрај својата старомодна и изолирана работа, треба да го пронајдат сопствениот глас, сеќавањето на сопствените имиња, да ја изнајдат сопствената сигурност и повторно да го освојат сопственото место препознавајќи го сопствениот историскиот континуитет.

Дури во својата ситуација на егзил, и покрај, ама и токму заради своето иманентно чувство на силна индивидуалност, интелектуална супериорност, како и монопол на “душата”, Стефановски почнал да се бунтува против стереотипните слики, разуверувајќи ги своите колеги во новата средина во мнението кој е и што би требало да биде: срцепарачки бегалски драмски писател со посттравматски стрес од источна Европа, или уште полошо, од Балканот. Тој Запад, току глобален, отворен, и децентрализиран, што веќе одамна ги оставил зад себе историјата и фиксираниот идентитети, создава за емигрантите-азилантите изострена фиксирана слика, наметнувајќи им идентитет што го негира нивниот вредносен систем.

Космополитскиот дух на македонската драма на Стефановски е во склад со нејзината традиција. Архетипското сеќавање, ритуалите, менталната и културната мапа на македонскиот народ коегзистира со урбаната, современа и универзална сегашност. Низ своите драми, сценарија, мултимедиумски проекти... Стефановски го промислува своето национално и културно наследство во животните прашања и дилеми на своите ликови во однос на времето и општеството од каде потекнуваат. Тие се културни архетипови кои како да изникнуваат од ризницата на колективното паметење. Затоа е неговото егзилно искуство само продолжение на творечкото искуство што се случува меѓу индивидуалното и глобалното, поединечното и универзалното, своето и она на Другиот. Неговата творечка и лична приказна е сместена меѓу два геополитичка и културна света, а Стефановски ги раскажува од двојна перспектива: онаа од позиција на егзилант и од позиција на коментатор на сопствениот сон што се вика егзил. Меѓутоа, неговата драматургија проговорува не за задоволството што е дома во Европа, туку за незадоволството што Европа не му е дома. За Стефановски никогаш не било прашање “каде му е домота”, туку дека не се чувствува потполно дома во сопствената куќа.

Стефановски пишува на македонски и на англиски јазик. Притоа, македонскиот е неговиот креативен и авторски јазик, интимната куќа на неговото битие, а англискиот, неговото интелектуално орудие и алатка за преведување. Пишувањето на мајчини јазик извира од длабинскиот, често потсвесен темелен сензибилитет, дух истовремено колективен и интимен. Токму затоа Горан Стефановски, и покрај својот егзил, односно своето начелно физичко избивања од македонската драмска и општо културна сцена, успешната европска кариера, англискиот творечки јазик, сепак секогаш најнапред ќе биде и остане македонски писател.

СО ВЕНКО МАРКОВСКИ НА ГОЛИ ОТОК

Поетот Андрија Вучемил се сеќава на неговите најверни пријатели – Македонци, поетот Венко Марковски и академскиот сликар Родољуб Анастасов со кои ги минал затворските денови на Голи Оток

“**Ж**ивотот и делото на Венко Марковски и денеска не ретко се стожер околу кој жестоко се прекршуваат толкувањата и вредностите на еден од основоположниците на современата македонска литература. Останува трагичната човечка судбина која сама по себе и никогаш нема и не може точно да ги одреди, протолкува и вреднува нејзините димензии. Едноставно зошто трагичното меѓу другото, го носи обележјето на личното и субјективното кои не се прекршиле само во срцето и во мислата на субјектот, туку заориле длабока црна бразда меѓу себе и сопственото време (народ, држава, политика, дипломатија). А тоа не признава ниту грев, ниту опростува недоразбирање. Личното и општото ги имаат сопствените висини. Лицемерието вечно преповторува како секогаш и единствено сака да се слушне само вистината. А таа е болна, непорекливо никому не му е потребна, никој не ја сака да ја слушне. Како да се дојде до неа во илјадници и илјадници страници за него во македонската литература? Пишаниот збор ја има апсолутната одговорност наспрема оној од катадневно то говорее. Подрекуваат за него нешто стиховите кои срамежливо му се посветуваат, а нешто повеќе драмските текстови во кои нивни теми и мотиви се животните и творечките врвици на енигматичниот Венијамин.”

Во кафулињата на преубавото риечко корзо најчесто се остваруваат средбите со поетот Андрија Вучемил. Секогаш подготвен за седенки, весел соговорник, отворен и искрен. И мислата и зборот кои потекнуваат од него го одбираат постојано правиот и најкраток пат до соговорникот. А има од него и што да се слушне и уште повеќе да се научи. Вучемил повеќе од дваесетина години несомнено е еден од угледните писатели на хрватската поезија, не само по бројот на објавените стихови и поетската виталност, туку и по поетските резултати. Но, во бројните средби со почит и љубов почесто го повторуваше долгиот престој на Голи Оток. И неговите најверни пријатели – двајца прекрасни Македонци, поетот Венко Марковски и академскиот сликар Родољуб Анастасов. На средбата во март 2010 година ми се обраќа со желба да седне со некој од новинарите и да ги искаже сеќавањата за Венко Марковски. Оти, вели: “Еден ден ќе нè нема, а со нас и незапишаното си заминало во вечности.”

Андрија Вучемил се родил 1939 година во Оплеќани, во Дувањско Поле, Томиславград, БиХ. Во Риека живеел и работел како театарски режисер, социјален работник, професионален писател и издавач. Од најраната младост со неполни дваесет и една година, е запишан во црните списоци на политички непријатели на државата. На Голи Оток минал 5 години како политички затвореник од 1960 до 1965, кога со Брионската декларација бил амнестиран.

Вели дека на Голи Оток запознал и другарувал со тројца прекрасни Македонци. Покрај поетот Венко

Проф. Васил Тоциновски и Андрија Вучемил

Марковски (право име Венијамин Тошев), таму биле и докторот Киро Костовски и сликарот Родољуб Анастасов. Во тие пет години, година дена другарувал со Венко Марковски (ослободен по првата година од доаѓањето на Вучемил), но и со многу други познати лица, меѓу нив и аѓутантот на кралот Александар Караѓорѓевиќ, како и учениот и мудар руски гроф Сергеј Голубиев. Искачувајќи се по стрмите скали до павилјоните уште во првите негови затворски денови, грофот подзастанал и со рака покажувајќи нагоре му рекол оти оној таму бил најголемиот македонски поет. На прашањето “А што бара тука?”, не добил одговор. Но, имало време да се дојде и до многу други одговори и да се дојде до лични контакти со Венко Марковски.

За животот на Голи Оток не говореше многу. Но сепак, нешто ни кажа. Со Вене како најчесто го основувале, биле заедно сместени во четвртиот павилјон на политичките затвореници, кои од здравствени причини биле ослободени од физичка работа. Во павилјонот креветите биле ретко на два, а почесто и на три ката во два реда. Вучемил бил од десна страна, а некаде кон дното на левата страна бил креветот на Марковски. Во малиот издолжен ходник се оставале чевлите, а по должината од левиот ѕид биле заедничките отворени тоалети. Во тој простор живееле деведесеттина затвореници.

Со последниот, кажува Вучемил, бил вртник и му станал најблизок и сакан пријател. Во него добил нов брат. Во децениите потоа, на другарувањето и соработка се втиснале многу неизбришливи траги. Во 1992 година, за поетската книга “Kad kažem riječ govorim o ljubavi” побарал Анастасов да го обликува издание то. Покрај кориците, тој изработил и десет цртежи со молив. Идејното решение за кориците на книгата и ликовните прилози се дело на сега познатиот редовен професор на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, Родољуб Анастасов. Неговото пријателство со

Анастасов трае и денес, оти младешките соништа на сликарот и поетот се остварени: слободни се и Хрватска и Македонија.

“Како сега да го гледам”, раскажува Вучемил и во неговото кажување е присутна некоја носталгија која се преплетува како сон и судбина, како доверба и љубов кон човекот и светот. Македонскиот поет бил среден раст, широк во рамената и полничок. Од некогашниот плекат и јак човек, останал затворен и молчелив, многу болезлив старец. “Тој и немал толку години за вистински старец”, вели Вучемил, но здравствената состојба вистински му била загрозена. Имал тркалезно и полно лице, косата сега побелена и доста ќелав. Но него му бил многу мил човек. “Со него зборував како да зборував со својот татко.” Доста ги критикувал и исток и запад, а имал сопствена визија за слободата и иднината.

Литературата како тема за разговор била забранета. Најмалку сакал да зборува за себе како поет. Имал почесто навика да повторува оти моливот е најстрашно оружје. Колку што не сакал да зборува за себе како поет, како втемелувач на македонскиот литературен јазик, никогаш не заборавил својот млад пријател да го охрабри и да му напомне оти треба да пишува.

Почеста тема на нивните разговори била ВМРО, што ја наметнувал Вучемил. И тогаш бил чкрт на зборови. Секогаш бил претпазлив. За Андрија Вучемил еден од втемелувачите на современата македонска литература и македонскиот литературен јазик, трагичниот Венко Марковски останал голем и знаменит човек. Никогаш не рекол, ниту во еден миг не предизвикал ни најмал сомнеж дека е Бугарин. Нив постојано ги образложувал низ еден компаративен и мошне илустративен начин. Македонците и Бугарите според него биле блиски народи и први соседи. Оттука тие се народи со сопствена историја, традиција и континуитет, јазик, литература и култура, со сопствена црква. Тоа се идентичните прашања и меѓу Хрватите и Србите. Македонскиот литературен јазик за Венко Марковски биле негова најголема чест и среќа, верба и обврска.

Иследниците биле насекаде. Како да се вселувале во сенките на затворениците. Интересна е неговата забелешка оти личниот иследник никогаш не го прашал

зошто толку и почесто разговарал со Марковски. На тоа и самиот немал одговор. Па така, кон крајот на годината 1960, неговиот Вено си заминал. Во годините потоа нивните врски никогаш не се прекинали.

Емигрирањето на Венко Марковски не било изненадување. Но дилемата зошто за тоа бегство бил избран најголемиот македонски непријател, Бугарија. Го известил дека убаво се сместил во Витоша на бугарската престолнина, бил издаван, наградуван, платен и преплатен, стален пратеник и академик. На прашањата зошто тоа го направил, добил дециден одговор оти нештата можеби се промениле, со постојана повторувана покана да дојде да се видат.

Долго договараната средба со Вучемил најпосле се оствари во Македонското културно друштво “Илинден” во Риека. Тука е и дописникот на “Македонски глас”, Владо Настески кој го снима разговорот. По поставените многу прашања, саботното сончево априско претпадне пролетува како миг. Во него останува да виси прашањето зошто се чека со рехабилитацијата на првиот и голем македонски поет!?

Кому воопшто му треба рехабилитација? Си остануваат личните и сами по себе субјективни состојби кои со години ги преповторуваме во себе како можни разгатнувања од животните и творечки врвици, на пример од Христо Сиљанов, Тодор Павлов, Димитар Талев. И толку со преспоменувањето.

Човекот, животот и светот ја имаат и својата иднина. Во годините на другарувањето со Андрија Вучемил едноставно како да беше мал аманет да се запише времето на злогласниот Голи Оток на македонскиот поет Венко Марковски. На риечкиот поет по искажаниот времеплов како да му падна голем камен од срцето. Притоа тој никого не го повредува, не ги преместува работите, се нуди едноставно како ука и поука од одредено човечко и човечно искуство. Така запишано останува како трајно и можно средиште. Времето не стои на едно место. Протекува како вековита и лековита вода.

Со Андрија Вучемил разговараше проф. Васил Тоциновски, во придружба на Владо Настески.

БОГОСЛУЖБА ЗА УСПЕНИЕ НА ПРЕСВЕТА БОГОРОДИЦА ВО ЗАГРЕБ

На 28 август 2010 година, за првпат по реновирањето на црквата “Св. Рок”, каде што се одржуваа Богослужбите на МПЦО “Св. Злата Мегленска”, се одржа Богослужба по повод големиот христијански празник Успение на Пресвета Богородица – Голема Богородица. Покрај големиот број верници, како гостин на Богослужбата присуствуваше и нашиот голем пријател, монсињор Звонимир Секељ, жупник во црквата “Св. Блаж” и одговорен за црквата “Св. Рок”, што ни е отстапена на нас верниците на Македонската православна црква да ги задоволуваме своите духовни потреби.

Радува фактот што целосно заживува црковно-литургискиот живот во Загреб, каде што со посебно внимание се подготвуваат верниците, за време на постите да се соединат со телото и крвта на нашиот Спасител Господ Исус Христос.

Посетата на Богослужбите е сè поголема, а тоа се чувствува особено на поголемите наши празници кога понекогаш и црквата е премала да ги собере сите верници.

На крајот на Богослужбата, протојереј Кирко Велински рече: “Честитајќи ви го празникот, ви посакувам Мајката Божја како мајка на сите нас, да нè чува под нејзиниот покрив, да се моли за доброто на сите и да ни ја зголемува љубовта на сите Македонци, каде и да се во светот.”

И. Лепитков

СВ. ЈОАКИМ ОСОГОВСКИ ВО ПУЛА

Празникот на Македонската православна црковна општина “Свети Јоаким Осоговски” од Пула, беше прославен на 2 август годинава со Богослужба во црквата “Св. Фрањо”, а богослужеше нашиот парохиски свештеник протојереј Кирко Велински.

Верниците од цела Истарска жупанија дојдоа да му се помолат на својот заштитник Св. Јоаким Осоговски. Заедно со свештеникот се помолија за своите семејства, за своите родители, браќа и сестри, за своите пријатели, а и за своите непријатели. Како што прота Кирко рече: “Прости ја секоја погрешка направена кон тебе од страна на твојот непријател, кога ти опростуваш и тебе Бог ќе ти ја прости, за секоја погрешка направена сакајќи или несакајќи”. Верниците кои сакаа да се причестат, меѓу кои се причестија и членовите на работните тела на МПЦО, ни овој пат не ги забораваја посните денови за Голема Богородица.

По завршувањето на Богослужбата, следуваае благословувањето на славскиот колач, кој оваа година го подготви семејството Златески – Ратко, Милена, Михаела, Маринела и Магдалена, а за другата година кумството го презедоа Ратко и Мимоза Димовски со своите ќерки, зетови и внучиња. Дружењето на верниците продолжи во просториите на Советот на македонското национално малцинство за Град Пула, а богатата трпеза ја подготвија Управниот одбор на МПЦО, прота Кирко Велински и кумовите Златески.

На крајот сите си посакавме догодина што повеќе да нè има, весели и среќни да си ја дочекаме Црковната слава.

М. Златеска

ВОЗДВИЖЕНИЕ НА СВ. КРСТ – КРСТОВДЕН

 Д Голготски крст, на кој нашиот Господ Исус Христос бил распнат меѓу разбојници, и на кој, доброволно ја испил сета горчина на страдањето, заради нас луѓето и заради нашето спасение, *крстот постанал симбол на нашето спасение*. На него Господ Исус Христос најјасно потврдил дека Неговата Нова заповед (Јн.13,34) е *заповед на сострадална љубов* (Јн.15,13). Од Голготскиот крст се чула молитвата на Спасителот: “Оче, прости им, оти незнаат што прават!” А на Дисмас, разумниот разбојник, кој се кае за своите гревови и моли за прошка, му одговара: “Денес ќе бидеш со Мене во рајот!” (Лк.23,34,-43). Оваа нова, сострадална љубов, ја отвара влезната врата на Царството небесно. Таа од Голготскиот крст преминува на сите Христови следбеници. Сведоци се: архиѓаконот Стефан, сите Христови апостоли, над илјада великомаченици, маченици, исповедници и светителите, чии имиња го красат календарот на нашата Црква. Во сострадалната љубов е и силата на симболот на нашето спасение: Чесниот и животворен крст Господов. Затоа нашата Света Црква му посветува и најмногу денови во годината, меѓу кои на највисоко место е Велики Петок, кога и Господ страдал на Голгота – Праведникот за неправедните, страдал Господ за луѓето; единородниот и безгрешен Син Божји страдал за грешните луѓе, за и тие да постанат синови Божји. На крстот е посветен и 14/27 септември, кога го празнуваме *Воздвижението* (издигнувањето) на *чесниот крст* во спомен на денот кога светата рамноапостолна царица Елена го пронашла на Голгота, и триста години подоцна кога царот Ираклиј, повторно го вратил крстот од Персија во Ерусалим. На крстот му е посветен и 5/18 јануари, кога го празнуваме *Крстовден (Водокрст)* во спомен на Спасителовото крштевање во Јордан од страна на Јована (пророкот, претечата и крстите Господов). На крстот му е посветена и трета седмица од Чесниот пост, која се нарекува и *Крстопоклона*, во која сите христијански души се поклонуваат на Чесниот и животворен крст Господов.

Ние, христијаните, се поклонуваме на крстот Господов и Неговото свето воскресение го славиме, затоа што без крстот на кој настапила смртта на Спасителот, нема ниту воскресение, коешто, од друга страна, е камен темелник на кој е сосидана чудесната зграда на спасението – нашата Црква. Свети апостол Павле во посланието до Коринтјаните вели: “Ако, пак, Христос не воскреснал, тогаш празна е нашата проповед, а празна е и вашата вера” (1Кор.15,14). Но, вистината е жива, за мнозина веродостојна, со вистински сведоци посведочена – од Пресвета Богородица и побожните жени мироносици, преку светите апостоли и ученици Христови, до многубројни, дури може да се каже и безбројни исповедници и маченици за верата во воскреснатиот и вечно жив Господ – Господ Исус

Христос е од злочинци прикован на крст бил распнат, и на него ја испил преполнетата чаша со горчина, и Својот дух го предал во рацете на Отецот. Господ починал на крстот, а поа бил погребан во нов гроб и во третиот ден воскреснал од мртвите! Поради тоа, ние поклонувајќи му се на крстот, всушност Му се поклонуваме на нашиот Спасител и Господ, кој преку крстот го извршил делото на човечкото спасение од вечната смрт! Затоа крстот во нашата вера е најчест и најсвет симбол. Тој се наоѓа не само во нашите храмови, но и во сите наши домови. Со крстот христијаните ги украсуваат своите осветени домови, и нивите, и лозјата. Крстот се носи на градите како симбол за спасение и како знак за распознавање, а не само како украс: и старо и младо, и машко и женско, и учени и неучени – сите вистински последователи. Крстот е почеток и завршеток на сите молитви и наши дела. Во овој прелубодеен и грешен свет, за многумина крстот е “соблазна”, за некои “безумство”, “а за нас, кои што се спасуваме – сила и премудрост Божја” (1Кор.18,24).

Крстот, преку светата тајна Крштење, постанал не само симбол, туку и услов за нашето спасение. Кога, по славното воскресение, Господ ја даде “секоја власт на небото и на земјата” (Мт.28,18), Он ја воспоставил и првата од седумте свети тајни во Светата Црква – светата тајна Крштење, велејќи им на учениците свои: “Одете и научете ги сите народи крштевајќи ги во името на Отецот и Синот и Светиот Дух, учејќи ги да пазат се што сум ви заповедал...” (Мт. 28,19-20), додавајќи: “Кој верува и се крсти – ќе биде спасен” (Мк.16,16). Така крстот постанал мост преку кој што се преминува за да би се влегло во “тврдиот град” (Пс.62,7) – во Црквата Господова, освен во која надвор нема спасение. Во Црквата, во втората света тајна – во светата тајна Миропомазание, новокрстениот со кртообразното помазување со светото миро по сите делови од телото (чело, очи, нос, уста, уши, гради, раце, нозе) добива Печат на дарот од Светиот Дух, кој помага новокрстениот духовно да расте во полнотата на Христовиот раст.

Затоа чесниот и животворен крст е и симбол, и украс, и знак за распознавање, и мост, и услов за нашето спасение и е цел на сите христијански знамиња, во чија сенка уморното човештво наоѓа одмор.

Крстот е чувар и бранител на целата вселена! Затоа кога се осенуваме со крстниот знак, го ставаме на своето тело чесниот и животворен крст во светото Божјо име – Отецот и Синот и Светиот Дух, го спомнуваме за да на тешкиот пат кон спасението, со Божјата сила и премудрост – не чува и брани од секаво зло.

На Твојот крст се поклонуваме, Владико, и Твоето свето воскресение го славиме, сега и секогаш. Амин.

Протојереј Кирко Велински

Италијанската канцона на Македонецот Дејан Кузманоски

Една песна, една приказна. Емотивниот настап на Македонецот Дејан Кузманоски Алварез на Фестивалот на далматинска шансона во Шибеник ја воодушеви публиката

“Una rotonda sul mare”, италијанската канцона на Фред Бонгусто од 1964 година, Македонецот Дејан Кузманоски ја изведе на свој начин на 13. Фестивал на далматинска шансона 2010, за што публиката го награди со голем аплауз. Дејан уште еднаш се потврди како врвен музичар, а на музичкиот спектакл во Шибеник се појави како Алварез, заедно со врвните хрватски ѕвезди Тереза Кесовија, Масимо Савиќ и други.

- Публиката во Хрватска ме препознава под псевдонимот Алварез, прекарот што ми остана од она време кога ги работев латино партите по јадранскиот брег. Во Македонија пак, ме препознаваат како Дејан Кузманоски”, вели Дејан.

Тој додава дека досега учествувал во подготовките на некои фестивали во Хрватска, на пример, Сплитскиот фестивал, а порано на “Мелодии Јадрана”. “За песната на Фред Бонгусто го напишав и аранжманот, кој во оваа прилика гледав да биде помодерен од 1964 година”, ни изјави Кузманоски по настапот.

Во Македонија го знаат како Дејан Кузманоски, од познатото дуо Дејан и

Пеџи од деведесеттите години, кога настапуваа по дискотеки, клубови, но и на други манифестации и фестивали. Нивниот хит од тоа време е “Дечкото остави го”. Сега настапува во Соларис и на други места по Хрватска, а Соларис е неговата матична куќа каде е вработен како клавирист.

Во најстариот град на Јадранот, Шибеник, Дејан успеа да приреди вистинско уживање на љубителите на италијанската канцона. Фестивалот станува традиција која ги негува старите хитови испеани пред многу години, но и оние новосоздадените далматински песни преку музичкиот настан приредија вистинско летно доживување на бројните посетители и странски туристи. Таа волшебна италијанска канцона – песна на Медитеранот, е бисерна нишка на која се врзала и целокупната хрватска музика и паралелно со неа се развивала, забележаа организаторите на фестивалот. Гостин на настанот беше и познатиот италијански пејач Ал Бано.

Дејан Кузманоски за првпат учествува на овој фестивал кој се одржува секоја година на сцената пред познатата шибенска катедрала Св.Јаков. Неговата животна приказна започнала во Прилеп, каде завршил и средно училиште, по што се запишал на Факултетот за музичка уметност во Скопје, каде што и дипломирал. За него музиката е таа што му го исполнува животот. Бројни гости на хотелскиот комплекс Соларис ќе го паметат по незаборавните музички вечери што тој ги подготвува во своја режија.

М. Георгиевска

Прекрасниот глас на Ксенија Варводиќ на престижни фестивали

Младата спликанка, хрватската публиката имаше можност да ја види на 13. Фестивал на далматинска шансона во Шибеник што се одржа на 20 август, а македонската публика само седум дена подоцна на Охрид фест.

Прекрасниот глас на спликанката Ксенија Варводиќ и настапите на престижни фестивали најавуваат блескава музичка кариера на оваа млада пејачка.

Хрватската публиката имаше можност да ја види на 13. Фестивал на далматинска шансона во Шибеник на 20 август, а македонската публика на Охрид фест. Со прекрасната изведба на “Io valdo via” или Прекрасно море на Вечерта на италијански канцони во Шибеник, каде настапи во дует со Макс, собра бројни и долготрајни аплаузи.

Ксенија Варводиќ по трет пат учествува на Фестивалот на далматински шансони. Посебно задоволство е, вели, кога публиката на сред песна ќе се огласи со аплауз како знак на поддршка.

- “Пресвето је мени” е песната со која настапив пред две години, а минатата ја пеев песната “Догледање море”. Автор на двете песни е Ивана Буриќ, текстот и музиката се нејзини. Годинава сакавме малку нешто поинакво, нешто друго, на италијански јазик и убаво испадна, задоволна сум, ни рече Ксенија по настапот во Шибеник. Таа подолго време се занимава со изучувањето на италијанскиот јазик. Но, сепак, кога ја подготвувала песната “Прекрасно море”, за неколку стихови и требала помош, која ја побарала од професорката Никица Михаљевиќ, од Филозофскиот факултет во Сплит, за што особено и е благодарна.

Вечерта по настапот на италијанската канцона, Ксенија се упати кон Македонија каде на 27 август настапи на Охрид фест. На ден пред поаѓањето видно возбудена ни рече дека се радува и на тие впечатоци што ќе ги понесе од таму. Песната за охридскиот настап се вика “Во себе те носам” и има хрватска верзија “У себи те носим”, а автор е Григор Копрров.

Ксенија Варводиќ уште како млада ги следи движењата на музичката сцена. Од својата 12. година постојано слушала италијански песни, канцони, на политански, римски. Нејзиниот татко своевремено пеел на Распеана пролет, но посериозно не се зафатил со музика. “Тој е тенор, а мајка ми и сестра ми имаат слух, но никогаш не се бавеа со музика. Татко ми како поморец постојано ми носеше странска музика од секаде. Тој ме воведо во светот на музиката, прво фолклористичка, а потоа и современа. И малку по малку, почнав да

Дует Ксенија Варводиќ и Макс

се бавам со француска шансона, но тоа кратко таеше, бидејќи италијанската песна ми беше поблиска. Потоа, почнав да го слушам Тоше, а патот ме донесе и до Македонското друштво во Сплит”, раскажува Ксенија.

Врската со Македонија за оваа млада и перспективна сплиќанка е Македонецот Ненад Периш, со кого на 2 октомври годинава планира да се омажи.

- Иако мојот иден сопруг во поголем дел е Македонец, мал дел Хрват, си велам зошто не би можела да пеам во Македонија. Тој ми рече и јас тоа го мислев, како не се сетивме на тоа. И така малку по малку дојдовме до Григор Копрров, тој ми напиша многу добра песна и се надевам дека ќе имам добри впечатоци како што тоа беше годинава, вели Ксенија.

Ете во Хрватска ќе се роди уште еден мешовит брак македонско-хрватски. Ксенија, која е родена на 2 август, на Илинден вели дека тоа не е случајно, дека сепак, има некаква врска што ја влече кон Македонија и македонскиот народ.

Нам ни останува да им посакаме среќен брак, а на Ксенија, секако, успешна музичка кариера.

М. Георгиевска

Анѓелка Георгиева

На 17 јули годинава, по кратко боледување, почина нашата долгогодишна членка Анѓелка Георгиева. Родена е во Затон, Задарска жупанија, пред 79 години. Член на Друштвото беше од самиот почеток. Како што беше долго години во брак со Македонец, македонскиот јазик го зборуваше поубаво и од родените Македонци.

Сопруга, мајка, баба и прабаба. Вредна жена со златни раце. Од изработка на ракотворби со македонски мотиви, под-

готвување јадења и, што најмногу ја красеше, беше жена со ведар дух, секогаш подготвена за шегата, оро и песна. Многу ќе ни недостасуваат нејзините совети и разговори. МКД “Билјана” на нејзините најблиски им упатува најискрено сочувство.

*А сега збогум.
Збогум Ангела!
Ангели нека те чуваат!
И ќе се сретнеме пак,
Негде во иднината
Лесна ти црна земја...*

Е. Ј.

ЦЕНОВНИК ЗА ОБЈАВЕНИ РЕКЛАМИ ВО “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Страниците на нашето списание “Македонски глас” отворени се и за Вашите реклами. Доколку сакате Вие и Вашата фирма да се рекламираат на нашите страници, доволно е само да се јавите на телефонот на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска или испратите понуда на нејзината адреса, а ние од Уредништвото веднаш ќе ги исполниме Вашите желби. Ценовникот за користењето на рекламниот простор е:

ФОРМАТ	ЦРНО-БЕЛО	КОЛОР
1/1 А4	600 куни	900 куни
1/2 А4	450 куни	600 куни
1/3 А4	300 куни	450 куни
1/4 А4	225 куни	300 куни
1/8 А4	150 куни	225 куни

Во очекување на нашите взаемни контакти,
Ваш “Македонски глас”

ПРЕТПЛАТА НА “МАКЕДОНСКИ ГЛАС”

Драги наши читатели,

Доколку Вие, кои редовно го читате нашето списание, сакате да станете негов претплатник и тоа редовно да пристига на Вашата адреса, Ви нудиме можност да го сторите тоа. Доволно е со писмо да се обратите на адресата на Заедницата на Македонците во Р. Хрватска, Масарикова 16/1, 10000 Загреб, во кое ќе ја приложите потврдата за Вашата платена претплата (жиро сметката на Заедницата е: 2340009-1100038804, матичниот број: 3805760, и личниот идентификациски број (ОИВ): 07739533563) и читко да го напишете Вашето име и адресата на која сакате да Ви пристига секој нов број на Македонски глас.

Претплатата на Македонски глас за Хрватска, со платена поштарина (за 6 броја), изнесува 60 куни годишно, додека пак за странство, 120 куни годишно или 17 евра.

Со надеж дека наскоро ќе ни се јавите,
искрени поздрави од
Уредништвото

ИЗВОРИТЕ НА ЦРН ДРИМ

Ако некогаш Охридската убавина ве понесе на патот кон ова место на вечна уметничка и природна ризница, завршете го вашето патување со прошетка во Св. Наум. Таму, во непосредна близина на овој чудесен манастир, широко се разливаат обилните извори на реката Црн Дрим. Овие води доаѓаат од Преспанското Езеро преку подземните варовити канали во подножјето на планината Галичица. Се состојат од 30 подводни и 15 крајбрежни извори, со вкупен капацитет од околу 7,5 метри кубни во секунда. На изворите се формираат во мало езерце со површина од 30 хектари и длабочина од 3,5 метри. Температурата на кристално бистрата вода никогаш не преминува 11 степени, но на црните водни желчиња и охридската пастрмка таа воопшто не им пречи, како ни на лебедите, дивите патки и дивите кокошки. Езерцето во текот на своето постоење формирало и две мали атрактивни островчиња. Постои верување дека доколку фрлите паричка во изворите од мостот поставен на брегот кај Св. Наум, вашата желба ќе се исполни.

Вегетацијата на изворите е многу бујна и разновидна, модро-зелена од алгите кои оставаат импресивна глетка пријатна за очите. Регенерацијата на алгите е постојана и дава чувство на природен аквариум. Околу изворите има три прекрасни цркви, Пресвета Богородица, Св. Атанасие и Св. Петка. Велат дека водата која извира под црквата Св. Петка има лековита моќ за очите.

Водите од изворите се влеваат во Охридското Езеро преку куса и брза рекичка со капацитет од 10 литри вода во секунда, а истекуваат кај Струга и ја образуваат реката Црн Дрим (што значи "црн елен"). Моја препорака е да направите обиколка низ таа божествена убавина на изворите и да ја почувствувате исконската врска меѓу човекот и недопрената природа. Секој треба да го доживее пловењето со кајче низ изворите на Црн Дрим, да ја слушне тишината и најде божји мир во душата...

Е. Петровска

TRAVEL
CLUB

**A Member of RADIUS
Global Travel Solutions**

Pirinska 43 – 45 lok 8 1000 • Skopje, Makedonija
Rezervacije: 00389 2 322 8995 • Faks / Tel.: 00389 2 322 8996
E-mail: booking@travelclub.com.mk

Kneza Borne 2, 10000 • Zagreb, Croatia

Office +385 1 555 2560 • Fax/tel.: +385 1 555 2562 • 24/7: +385 91 335 7753
E-mail: info@worldtravelclub.info • www.radiustravel.com

www.worldtravelclub.info

Special Selection

TIKVEŠ

VINARIJA

Uživajte u vinu umjereno
www.tikves.com.mk